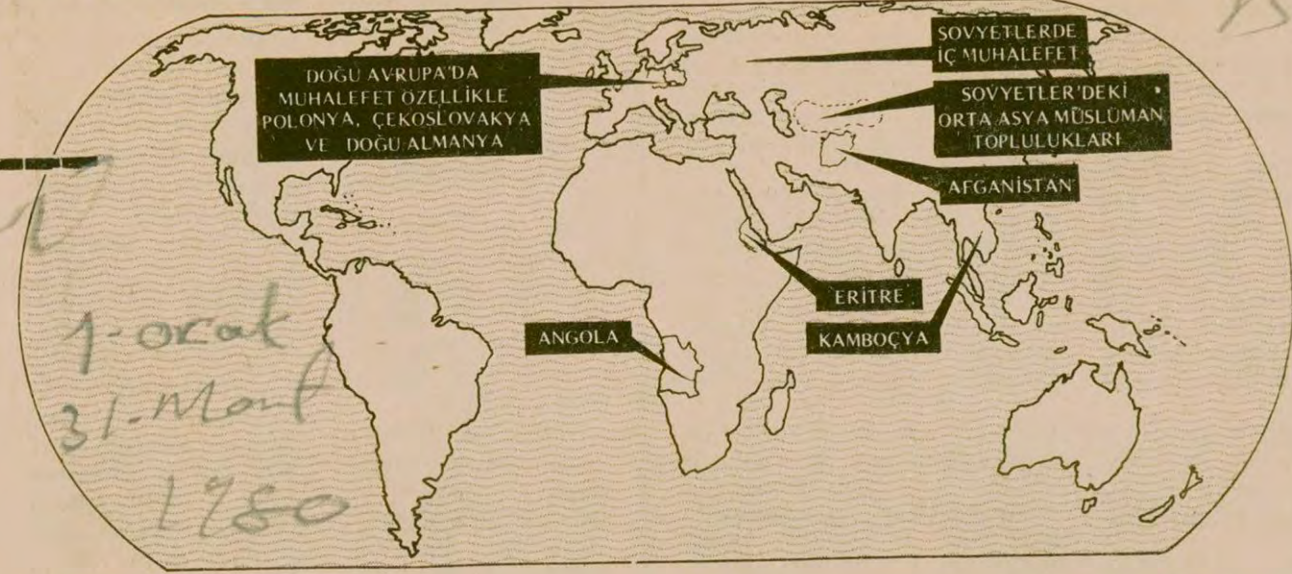
Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
urucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
..ÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
SALI 1 OCAK 1980
500 KURUS

Davut Han'dan Babrak Karmel'e

SOVYET İŞGALİNE GİDEN YOL

8.SAYFADA

1970'ler ABD'nin birbirinden ağır darbeler yediği yıllar oldu, 1980'lerde ..usya'yı d.. aynı akıbet bekliyor

Sıcak savaş cepheleri

1980'lere girerken dünyanın çeşitli yerlerinde Sovyet saldırganlığına karşı sıcak savaş devam ediyor. Savaşın başlıca cepheleri, Afganistan, Kamboçya ve Eritre.

..nya, 1980'lere ..vy..etlerle mücadele içinde giriyor

Eritre'de, Rus yanlısı Etyopya yönetimine karşı savaşan gerillalar.

Afganistan'da önce Taraki, sonra Amin ve şimdi de Babrak Karmel'in Rus yanlısı yönetimlerine karşı silahlı mücadele veren bir Müslüman gerilla.

- Afganistan, Kamboçya, Eritre ve Angola'da Sovyet işgalcilerine ve Sovyetlerin desteklediği kukla rejimlere karşı silahlı halk savaşı sürüyor
- **Polonya, Çekoslovakya ve Doğu Almanya'da işçi ve aydın muhalefeti şiddetleniyor**
- Perinçek: "1980'lere girerken bütün dünyanın yüreği, mazlum Afgan halkıyla çarpmaktadır"

HABER MERKEZİ

70'Lİ yılların bitip, 80'lerin başladığı son haftada meydana gelen olaylar, yeni bir on yıla damgasını vuracak gelişmelerin işaretiydi. Sovyetler Birliği'nin 35 bin askerle Afganistan'ı ele geçirmesi, dünyadaki yeni saflaşma ve mücadeleler için bir adım özelliği taşıdı. 1960'ların en çok duyulan sloganı "Yanki Go Home" artık yerini "Rusya defol!" sloganına bırakıyordu. 1980'ler 1970'lerden farklı olacaktı, 1970'lerin 1960'lardan farklı olduğu gibi.

ABD: HER PARMAĞIN ALTINDA BİR PİRE

1950-60 arasında tarihteki en güçlü dönemini yaşayan Amerika, 1960'larda Asya, Afrika ve Latin Amerika'ya yayılan büyük bir nefret ve mücadele dalgasıyla karşılaştı. Her ülkede bir tokat yiyen Sam Amca, 1970'lere yaralı bir hayvan gibi giriyordu. Vietnam, Kamboçya ve Laos'taki yenilgisi ABD için Hindiçini dramının sona erişiydi. Aynı yıllarda

(Devamı, Sa. 7, Sü. 8'de

Amin'e bağlı birlikler de Müslüman gerillalar ..ibi direniyor

Yılın savaşçısı: Müslüman gerilla

Afgan Müslüman gerillası; aç, çıplak, eski-püskü teçhizatı ve çakaralmaz silahlarıyla günümüzün en vahşi emperyalizmine karşı direnerek yurdunu korudu. İçinde bulundukları toplumsal düzen nedeniyle dinsel temelde mücadele veren Afgan yurtseverleri Rusya'ya ağır darbeler indirip, Hint Okyanusu'na inen yolu kapayarak tüm insanlığa büyük hizmetlerde bulundu. Ve böylece yılın adamı, yılın savaşçısı olmaya layık olduğunu gösterdi. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Rusya Afganistn'a güç yığmyı sürdürüyr

DIŞ HABERLER SERVİSİ

A..GANİSTAN'daki Rus askeri varlığının, bütün dünyada yükselen tepkiye rağmen, arttığı bildiriliyor. Çok sayıda Rus uçağı askeri malzeme getirmeyi sürdürüyor. Ruslar .. kara yoluyla da Afganistan'a asker sokuyorlar. Yollarda uzun askeri ..nvoyların oluştuğu be..tiliyor. İyi haber alan ..aklar, Rus birlikleri.. kırsal alanlara doğ.. yayıldıklarını ve Müs.. ..man gerillalarının el..indeki yerleri geri ..maya çalıştıklarını kay..yorlar. Başkent Ka.. ..ise Rus birliklerinin ..ası altında bulu.. Afgan askerlerin ..dan çıkmasına ..ilmiyor.

..yandan, Müslü.. g..rillalar işgalci.. ..ı mücadelelerini ..yorlar. Çarpışma.. ..slüman grupların .., Amin yanlısı as.. .. de katıldığı ha..liyor.

(Devamı Sa.7. Sü.3'de)

Politika
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN
Afg..istan'da ..lusal de..okratik cephe kuruluyor

UDC'nin ne olduğu anlaşıldı

TÜRKİYE'de "Ulusal Demokratik Cephe"nin kurulması için propaganda yapan Politika gazetesi, Afgahistan'ın Ruslar tarafından işgali üzerine verdiği manşet haberle "Ulusal Demokratik Cephe" formülüyle ne kastettiğini açıklamış oldu.

(Devamı Sa.7, Sü.7'de)

Manisa'da bir tütün eksperinin evi bombalandı, eşi öldü, kızı ağır yaralandı

HABER MERKEZİ

Manisa'da İsmail Yeşilyurt adlı bir tütün eksperinin evine önceki akşam kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı, eksperin eşi öldü kızı ise ağır yaralandı.

(Devamı Sa. 7.Sü 10'da)

Apocular TİKP Elazığ il yöneticisine saldırdı

ELAZIĞ (ÖZEL)

TİKP Elazığ İl Yönetim Kurulu üyesi Sedat Kılıç Tunceli'den önceki gün otobüsle dönerken aynı otobüste bulunan altı apocunun saldırısına

(Devamı sa. 7, sü.2'de)

Genel Kurmay Başkanı Evren: "İç ve dış düşmanlarımız bölünmezliğimizi ve bütünlüğümüzü yok etmek istiyor"

Ecevit: "Birbirimizi anlamaya çalışmak zorundayız"

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit

ANKARA (ÖZEL)

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajda", birbirimizi anlamaya çalışarak tam anlaşmazsak da uzlaşarak, gücümüzü birleştirmenin çözümlerini hep birlikte arayıp uygulamanın sözünü vermek ve tutmak zorundayız" dedi.

Ecevit, dünyanın ve Türkiye'nin 1980 yılına çok zor koşullar altında girdiğini de kaydederek, 1979 yılında ağırlaşan sorunların artan zorlukların 1980'de tümden aşılabilmesinin kuşkulu olduğunu da sözlerine ekledi.

Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunlardan umutsuzluğa kapılmanın gereksiz olduğunu da belirten CHP Genel Başkanı Ecevit ülkenin sınai kaynaklarının sınai ve teknolojik olanaklarının ve hepsinin üstünde eğitilmiş insan gücünün ve ulusal iradenin birleştirilip yoğunlaştırılmasıyla zorlukları ve sorunları gözle görülebilir bir süre içinde aşabilmemi

(Devamı sa.7, sü.5'de)

Direnen Afgan halkına selam

Oral Çalışlar

1980'lere yeni bir Rus saldırısıyla giriyoruz. Herkesin gözü önünde bir millet boğazlanmak isteniyor. Kardeşimiz, komşumuz yakın tarihi bağlarımız olan Afgan halkı, yıllardan beri yürüttüğü bağımsızlık ve özgürlük savaşını şimdi daha çetin ve kararlı olarak sürdürmeye devam edecek.

Kalbimiz onlarla birlikte. Yeni Çarlar'ın sırtını yere vuruncaya kadar vargücümüzle mücadelelerine destek olacağız.

Afgan dağlarında, ovalarında kurtuluş için elde silah dövüşen yiğit gerillalara bin selam. Onların sıktığı her kurşun dünya halklarına en değerli yılbaşı hediyesi olacaktır.

Sovyet işgali ülkemiz açısından da değerli derslerle doludur. Politika gazetesi dünkü manşetinde Afganistan'da Ulusal

(Devamı sa.7, sü.6'da)

DGBF, 1980'i Gençlik Yılı ilan etti

ANKARA (ÖZEL)

Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu Başkanı Ali Tablacı 1980'i "Gençlik Yılı" ilan ettiklerini açıkladı.

Tablacı'nın açıklaması şöyle:

"Devrimci Gençlik

(Devamı Sa.7. Sü.1'de)

CHP Ortak Grubu yarın anarşi ve önlemleri görüşecek

- AP diyalogu kabul etmezse, CHP Millet Meclisinde engelleme yapmayı düşünüyor

ANKARA (ÖZEL)

CHP Ortak Grubu yarın olağanüstü toplanarak tırmanan anarşiyi ve buna karşı alınacak önlemleri görüşecek. Yarın yapılacak olağanüstü grup toplantısında özellikle AP tarafından gündeme aldırılan anarşiye karşı önlemler konusun

(Devamı Sa. 7.Sü 10'da)

MAPUSANE ÇEŞMESİ

Bir mahkum cezaevinden niye kaçar?

Irmağan Inar

İktidarlardan biri, dolup taşan, çağdışı koşullarıyla, zindancı kafalı yöneticileriyle patlamaya hazır barut fıçısı haline gelen cezaevlerine bir nefes aldırabilmek için yeni bir infaz yasası hazırlamış. Kıyımdı, sürgündü, sendin, bendim derken mahkumun sorunu, her zamanki gibi sona kalmış ve iktidarın hazırladığı tasarıyı yasalaştırmaya ömrü yetmemiş.

Derken demokrasi ve özgürlükten yana olduğunu belirten başka bir iktidar gelmiş. Acaba, bunca eleştirdiğim benden önceki iktidar nasıl bir infaz yasası hazırladı diye öyle pek incelemeye gerek görmeden yasayı meclise sevketmiş. Parlamenterlerde mahkumlarla ilgili bir iş yapmak için yasayı fazla incelemeden geçirmişler.

Ortaya öyle bir infaz yasası çıkmış ki, mahkumun hayatını kolaşlıştıracak yerde, büsbütün karartmış. Hele müebbet mahkumlarınkini.

Yasaya bakan kimi hukukçu bunlar yedi yıl yatıp çıkacak demiş, kimi dokuz yıl. Aynı suça ortak iki kişiden biri tahliye edilmiş, öbürü içirde yatmaya devam etmiş.

Derken işe bir ucundan Anayasa Mahkemesi karışmış. Aldığı karar mahkumun lehinde. Müebbetlerle ilgili sorun önüne apaçık getirilmediği için apaçık karar alamamış, ama infazın hesaplanması için temel ilkeyi belirlemiş. Anayasa Mahkemesindeki hukukçu da Yargıtaydaki değil mi? O da kendine göre başka ilke geliştirmiş.

Bu hercümerc içinde iktidar yeniden değişmiş. Müebbetlerin durumunun karmakarışık etti diye eleştirilen iktidarın bu uygulamasını yeni iktidar da benimsememiş.

Bu arada, mahkum ne hale gelmiş düşünen olmamış. Mahkumun adalete güveni kalmamış, aldıran olmamış. Mahkum bu yalnızlık içinde kendi aklına yatan yolu seçmiş. Cezaevinden kaçmış. Oysa bütün bu saçmalıklar olmasa, o da yedi yılını tamamlayıp serbest bırakılanlar arasında olacak, kaçma gibi bir suçu bulunmayacak ve hala içirde yatmak zorunda kalmayacaktı. Ben buna facia diyorum.

Niğde'den bize yazan mahkum bu faciayı şöyle anlatıyor:

"Sayın kıymetli bilim adamları, sayın hukukçular, sayın halkçılar sayın milliyetçiler, sayın profesörler, sayın milletvekilleri, sayın senatörler, sayın başkanım ve kamuoyu, sizlere sesleniyorum.

"Türkiye'mizin soylu adaletinin bizlere vermiş olduğu ürünü, benim yapmış olduğum bir hatanın neticesi ben 1965 tarihinde cezaevine düştüm. Neticede ömür boyu hapsedildim. Netice 1974'de çıkan af yasasıyla 24 hapse çevrildi. 1978 tarihinde Niğde Cezaevine geldim. Gelmiş olduğum tarihte on yıl iki ay yatmışlığım vardı. Bilahare açıktan firar ettim. Etmemin sebebi on yıl hürriyetim alınmıştı. Özgürlük burnumda bir çiçek gibi kokmuştu. Netice firar etmek zorunda kaldım. Şimdi ise 11 yıldır yatıyorum. Eşitlik bu mu, milliyetçilik bu mu? Bazı arkadaşlar yedi sene üç ayda tahliye oldular. Sayın Mehmet Can bizim için Birinci Yargıtaya başvurarak eski müebbetlerin tahliye tarihini dokuz sene yedi aya çıkardı. Bu çıkarılan infaz yasası ile de dokuz sene yedi aya çıkmış olsa dahi benim firar ettiğim zaman bu hakmım verilmiş olsaydı, dört ay fazla yatmışlığım oluyor.

"Bu mu adalet, bu mu insan hakları? Bizim toplum içinde yerimiz yok mu? Sayın Mehmet Can bizleri dünya kamuoyuna bunlar canidir diye tanıtıp karalamaktan başka ne getirdi? Çıkarmış olduğu infazın içinden çıkılamıyor. Allaha şükür bir daha gelmemek üzere gitti.

"Bizlerin de anası var, bekleyeni var, Biz de bu vatanın evladıyız. Cani değil Türk çocuklarıyız. "Biz Niğde'de 15 kişi eski müebbet olarak kaldık. Ceza biteli iki seneyi geçtiği halde kurtulamadık. "Bizler ezginiz. Hepimiz perişanız. Hatta bazılarımızın ayakları dizleri romatizma sızısı içinde. Her şeyden yoksunuz. Bize verilen hakkın geri alınması bizi bunalım içine sokmuş durumda. "Bizim durumumuz için ne gibi çözüm yolu varsa onun bulunmasını ve bu haksızlığın son bulunmasını istiyoruz."

Saygılarımızla

Niğde Cezaevinden mahkumlar
(Adları bizde saklı)

FİKİR MEYDANI

K.MARAŞ OLAYLARININ YILDÖNÜMÜNDE

Hüseyin Esendemir
Öğretmen

BU yazıyı yazacağım sırada yeni bir cinayet işlendi. Değerli bilim adamı Cavit Orhan Tütengil faşistlerce katledildi. Bugünden sonra kimler öldürülecek, o belli değil. Belli olan, bu gidişle daha birçok değerli bilim adamlarının, öğretim üyelerinin ve öğretmenlerin katledileceğidir.

Bu değerli bilim adamlarımıza kıyan cinayet şebekelerinin kim olduğu defalarca bağrıldı, suçları ile birlikte açıklandı. Bu örgüt MHP ve yan kuruluşlarıdır.

Türkiye'nin unutamayacağı birçok olaylar yaşadık. Bunlardan bir tanesi de MARAŞ KATLİAMIDIR. Hepimizin hatırlayacağı gibi geçen yıl (22 Aralık-1978) MHP bir katliama girişti. 22 Aralık akşamı okul dağılımında evlerine gitmek üzere okuldan ayrılan Mustafa Yüzbaşıoğlu ve Hacı Çolak MHP'lilerin saldırısına uğradı. Hacı Çolak olay yerinde öldü. Mustafa Yüzbaşıoğlu ise hastanede öldü! (Öldü mü- öldürüldü mü?) Bu da halen tartışma konusu. Bu cinayet perşembe günü oldu. Cuma günü cenaze törenine saldırı ile başlatılan katliam hareketi sonucu yüzlerce insan hunharca katledildi. Bu olayın içyüzü, kimler tarafından ve nasıl yapıldığı basında uzun uzun anlatıldı. Bu olayın devamı halen Adana Sıkıyönetim Mahkemesinde sürmektedir. Dava iddianamesini bir karıştırdığımızda suçlular ve suçları bizzat tanık ifadesinde ve sanıkların itiraflarında açık açık görülmektedir. Katliama katılanların elebaşılarından olanlar dahi mahkeme huzurunda ağlayarak suça itildiklerini açıklamaktadırlar. (Yunus İlhan, ağlayarak olaylara zorla itildiğini belirtmiştir. - Basından) Bu şahıs ETKO üyesidir.

Bu katliam sırasında, dört değerli öğretmen arkadaşımızı kaybettik: Mustafa Yüzbaşıoğlu, Hacı Çolak, Süleyman Metin ve Ali Rıza İşbilir. Ben katliamı uzun uzun anlatmayacağım. Ölümlerinin birinci yılında katledilen tüm insanları saygı ile anıyoruz. Bu yazıda üzerinde duracağım öğretmen arkadaşlar; bunların neden öldürüldüğü ve kimler tarafından öldürüldüğü?

Neden M.Yüzbaşıoğlu ve Hacı Çolak seçildi

Önceden de belirtildiği gibi MHP katliamı başlatmak için, çevresinde sayılan kişileri hedef seçmiştir. İşlediği cinayetler hatırlandığı zaman bu açıkça görülmektedir. İşte Maraş'ta da bu iki yiğit öğretmen arkadaşımız hedef seçildi. Maraş ÜGD Başkanı Mehmet Leblebici'nin emri ile Süleyman Böcek tarafından vuruldu. Bu da dava dosyalarında mevcuttur.

Mustafa Yüzbaşıoğlu öldürülmeden bir yıl kadar önce Pazarcık Lisesinde öğretmenlik yapıyordu. O sıra Halkın Yolu saflarındaydı. Orada kendini sevdiren ve yiğitçe mücadele eden biriydi. Öğrencileri ve öğretmen arkadaşları ile konuşulduğu zaman bu görülmektedir. O sırada Mehmet Leblebici de aynı okulda öğretmendi. Mustafa'yı hazmedemiyor, fırsat gözlüyordu. Bu düşüncesini, gizlemeye de gerek görmeden, "seni eninde sonunda öldürürüm" diye açıkça belirtiyordu.

Mustafa çevresinde birliğin sembolü idi. Her gittiği yerde bu konuyu işler, birliğin önündeki engelleri anlatır ve Maraş'ın durumunu anlatırdı. Bu mücadelesini örgütü Töb-Der içinde de sürdürdü. O örgütüne herkesten fazla sahip çıkmaya çalışır ve öğretmenlerin Töb-Der çatısı altında nasıl birleşeceğini anlatırdı. Bu hayatının bir parçası olmuştu. Öğretmenleri üye olmaya çağırır, sabırlı ve ikna yolundan yürürdü. Bu birlik isteğini Maraş Töb-Der kongresinde açıkça dile getirmişti. Kendisinden önce iki kişi konuşmuştu. Bunlar dargrupçıkarlarınıaşamamış, grup ve kişi övmekle konuşmayı bitirmişti. Mustafa'da salonda Yurtsever Öğretmen adına konuşmuştu. Öğretmenlerin birliğini savunmuş, grupçuluğun öğretmen kitlesine ne denli zarar verdiğini açıklamıştı. Ve konuşmasını şöyle bitirmişti: "Bugün olmasa da mutlak bir gün, öğretmen kitlesi birleşecektir"

Öğretmenler birleşecektir

Evet öğretmenler birleşecektir. Bu uzun yıllardan beri, öğretmen kitlesinin bölünmüşlüğünden gördüğümüz zararın bize öğrettiği bir derstir. Birlik mücadelesi uzn yıllardan beri sürdürülmektedir. Mustafa arkadaşın konuşmasına bir yıl oldu. Bu bir yıl içerisinde öğretmenler birlik yönünde önemli adımlar attılar. Bunlar belli başlı şu noktada toplayabiliriz.

Öğretmen kitlesi içinde bölücülerin yüzü giderek açığa çıkmaktadır. Ülkü-Bir'in adı söylenmez hale gelmiştir. Töb-Der içinde bölücülüğü ve örgüt yıkıcılığını körükleyen, Birlik- Dayanışmanın oyunları bir bir açığa çıkmaktadır. Birlik-Dayanışmanın Töb-Der'ı Rus yanlısı "TKP'nin yan kuruluşu haline getireceği, her fırsatta örgütü parçalamaya çalıştığı, CHP'li görünüp güç toplaması, giderek daha geniş öğretmen tarafından görülüyor. Geçtiğimiz aylarda öğretmen kitlesine açıklanan öğretmenlerin ortak açıklaması isimli, öğretmenlerin birliğini, eğitim-öğretim kurumlarında. Bunun için de başta biz kendi aramızda birleşmeliyiz ve öğretmenlerimize örnek olmalıyız.

Arkadaşları anıyoruz

Ölümlerinin 1. yılında dört öğretmen arkadaşımızı Mustafa Yüzbaşıoğlu, Hacı Çolak, Süleyman Metin ve Ali Rıza İşbilir'i saygıyla anıyoruz. Ama içimizdeki acıları birazcık olsun dinmemiştir. Çünkü katillerin birçoğu elini, kolunu sallaya sallaya dolaşmaktadır. Bunlara en güzel örnek Mehmet Leblebici'dir. Mustafa ve Hacı öğretmenlerin öldürülmesi olayının planlayıcısı olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bu dava dosyasında başka bir sanığın itirafı olarak belirtilmektedir. Buna rağmen serbest bırakılmış ve çıkarken de "Bu davayı yırttık, daha da yırtacağız." diyebilmektedir. Bu sözler gelecek açısından yani anarşinin önlenmesi konusunda içimizde tereddütler uyandırmaktadır. Bu durumlara son verilmelidir. Ben burada katillerin örgütünü ve adlarını açıkladım. Bu son olarak Cavit Orhan Tütengil'in eşi tarafından açıklanmış ve "Eşimi MHP öldürttü, Türkeş tutuklanmalıdır!" diye haykırmıştır. Hükümet bu seslere kulak vermelidir. Ve cinayet şebekelerinin üzerine yürümelidir. Bugün ülkemizde anarşinin kaynağı Töb-Der, Pol-Der gibi demokratik kitle örgütleri değildir. Ne yazık ki bunları kapatmak istemek, cinayet şebekelerinin işine yaramaktadır. Zaten bu şebekelerin istediği de budur. Töb-Der'in bütünlüğünü bozan anarşinin bir odağı olan Rusya'nın savunucusu Birlik -Dayanışma, diğeri her alanda bölücülüğü herkes tarafından bilinen ve anarşinin diğer odağını oluşturan MHP'dir. Demokratik kitle örgütlerinin kapanmasını en çok bunlar istemektedir. Memurların demokratik örgütlerinin kapatılması hazırlıkları bir yana, onların başka sendikal istekleri ve diğer taleplerine kulak verilmelidir.

Öğretmenlerin içinde bulunduğu durumu, isteklerini ve gelişme yönünü yukarıda özetlemeye çalıştım. Bugün Maraş katliamında katledilen dört öğretmen arkadaşımızı ölümlerinin birinci yılında anıyoruz. Acımızı dindirmek ve kuvvete dönüştürerek onların bıraktığı yerden devam ettirmek, önümüzde duran görevdir. Öğretmenlerin ve tüm halkın birlik isteğine kulak verip bu isteği hayata geçirmek en iyi anma şeklidir.

Evet Mustafa arkadaş "mutlak bir gün öğretmen kitlesi birleşecektir." Bu sözleri hiç bir zaman unutmayacak ve bıraktığın yerden ve daha çok öğretmen tarafından bu birlik bayrağı amacına ulaşıp tüm öğretmenler örgütümüz Töb-Der'in çatısı altında toplanıncaya kadar elden ele yükselecektir. Bu istek meyvesini veriyor. Önümüzdeki günlerde daha ileriki seviyelerdeki örneklerini tüm birlik isteyenler ve birliğin önünde duranlar görecektir. Sana söz veriyoruz.

OLAYLAR/SORUNLAR/GÖRÜŞLER

Okullarımızda can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü sorunu

Adnan Aynur
İngilizce öğretmeni

ÖĞRENME, kardeşlik ve barış yuvaları olması gereken okullarımız maalesef, son yıllarda birer savaş alanı haline gelmişlerdir. Okullarımızda can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü ciddi bir tehdit altındadır. Gün geçmiyor ki çok değerli bilim adamlarımız, öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz ve çeşitli kesimden insanlar öldürülmesin. Gün geçmiyor ki tüm bu cinayetler ve yersiz boykotlar nedeniyle okullarımız süreli veya süresiz kapanmasın.

Artık okullara gitmek, öğrenciler için büyük cesaret isteyen bir duruma gelmiştir. Okulların kapıları ya sol, ya da sağdaki çetelerce tutulmakta, kendi görüşlerinden olmayan öğrenciler içeri alınmamakta, dövülmekte, hatta öldürülmektedirler. Dış kapıdan geçmeyi başarabilen öğrenci ise acaba dayak sırası bana da gelecek mi veya ne zaman gelecek diye düşünmekten, sınıfta doğru dürüst ders dinleyememekte, boş gözlerle kara tahtaya bakmaktadır.

Öte yandan, öğrenci velileri sabahleyin çocuklarını sanki savaş alanına gönderiyormuş gibi uğurlamakta, okul dönüşünü elleri yüreklerinde beklemektedirler. En az öğrenciler kadar onlar da büyük bir huzursuzluk ve gerilim içerisindedirler.

Bu noktaya şüphesiz ki bir anda gelinmemiştir. Tüm bu olanlar, son birkaç yılın ürünü de değildir. En az on yıllık bir kışkırtmanın ürünüdür. Sağ ve soldaki terör odaklarının uzun süreli hesaplarının ve sinsice faaliyetlerinin bir ürünüdür.

Tüm bu anarşi ve kışkırtmalar-artık kamuoyunda iyi bilinmektedir- ülkeyi bölmek ve gerici bir iç savaşa sürüklemek isteyen sağ ve sol terör odaklarından kaynaklanmaktadır. Ama ne yazık ki buna rağmen hâlâ bazı siyasilerimiz anarşinin kaynağının hep tek olduğunu görmekte ve göstermektedirler. İş böyle olunca da anarşinin üzerine gidiyorum diye bir başka anarşi yuvasıyla kol kola girmektedirler. Sonuç hepimizin de gördüğü gibi fiyaskoyla bitmektedir. Bazı siyasilerimiz belki bilmek istemiyorlar ama biraz önce de belirttiğim gibi, kamuoyu artık açıkça bilmektedir ki sağ ve soldaki belli mihraklar öğretmeni öğretmene, öğrenciyi öğrenciye düşman etmekte ve kan davası gütmeye çalışmaktadırlar. Bir taraftan öğrencilerimiz öğretmenlerine karşı saygısız davranmaya kışkırtılmakta, öte yandan da terör odaklarının esiri ve militanı durumuna gelmiş öğretmenler, kendileri gibi düşünmeyen öğrencilerine farklı işlemler yapmaktadırlar. Yine sayıları aslında çok az olan bazı öğrenciler, sırf kendileri gibi düşünmüyor diye aynı okul arkadaşına saldırabilmekte ve bu tutumunu çeşitli siyasi demogojilerle savunmaya çalışmaktadırlar.

Eğri oturup doğru konuşmak gerekir ki, tüm yukarıda saydığımız olumsuzluklara rağmen, bugün ne öğretmenler ne de öğrenciler anarşinin kaynağı değillerdir. Bu noktayı özellikle vurgulamak gerekir. Anarşinin kaynakları çift yönlüdür, açıktır, ortadadır. Sadece öğretmen ve öğrenci kitlesinin çok az bir bölümü bu kaynakların esiri ve piyonu durumuna gelmişlerdir.

Ne yapmalı?

Okullardaki anarşi, öğretmen ve öğrenci kitlesi üzerine baskı yöntemleri uygulamakla, anayasal hak ve özgürlükleri kısıtlamakla önlenemez. Aksi tutum, onları iyice anarşinin kucağına iter ve terör odaklarının bataklığına daha da çok sivrisinekler kazandırır. Okullarda anarşiyi önlemenin ve huzuru sağlamanın yolu çok açık ve nettir. Bu da, anarşi yuvalarının üzerine kararlılıkla gidilmeyle olur. Hangi görüşten olursa olsun bütün öğrencilerin hiç bir baskı altında kalmadan, güvenlik içinde okuluna gidebilmesiyle, Anayasanın herkese tanıdığı öğrenim özgürlüğünden yararlanabilmesiyle olur. Her insanın mutlaka farklı düşünceleri vardır, olacaktır da. Bu farklı düşünceler kardeşçe tartışılmalı ve bu farklılıklar ikna edilerek giderilmelidir. Eğer farklı görüşlere saygı duymayan ve fikirlerini zorla kabul ettirmeye çalışan, bu konuda ısrar edenler çıkarsa, işte o zaman okul yöneticilerine ve disiplin kurullarına büyük görevler düşmektedir. Bu gibi öğrencilerin okulla ilişiği süratle kesilmeli, bu konuda tereddüde yer verilmemelidir.

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Devrim — Köylü — EKSPRES — Tozanlı — Gayret — Anadolu

Görüş
21.12.1979-MALATYA

Sağlık kuruluşlarında hasta sayısı artarken hekim sayısı sürekli azalıyor

Soğuk havaların getirdiği hastalıklar artışını sürdürürken, henüz sürdürürken, henüz çözümlenemeyen hekim sıkıntısı sorunu, hastalıkların yaygınlaşmasına yol açmıştır.

Sosyal SigortalarKurumu Hastanesi haricinde diğer tüm sağlık kuruluşlarında mütehassıs hekim sayısında giredek büyük azalmalar gözlenirken, pratisyen hekim sayısının da buna paralel olarak düşüş gösterdiği bildirlmiştir. Özellikle Devlet H Hastanesi'nde hekim sıkıntısının memurlar açısından müyük güçlükler doğurduğu, yurttaşların da bu hekim sıkıntısından kaynaklanan şikâyetlerini sürdürdükleri öğrenilmiştir.

Sosyal Sigortalar Hastanesi'de de bir çok branşta 15 kadar hekime gereksinim duyulduğu bildirilirken, yerel sendika örgütlerinin bu hastanedeki hekim açığının kapatılması yolunda yaptıkları girişimler de sonuçsuz kalmıştır.

Yıllardır ilimizdeki sağlık kuruluşlarında hekim açığı giderilememiş, tam gün yasasının uygulamaya konulmasından sonra, hekim açığı daha da artmış, bu açığın giderilmesi konusunda yapılan başvurular ise hiç bir yarar sağlayamamıştır.

ÜLKER
20.12.1979-KAYSERİ

Anarşi nereden kaynaklanıyor

Recep Bulut

Günümüz Türkiye'sinde toplumsal bir yara haline getirilen anarşi nasıl önlenir. Üzerine çok şey söylenen, yazılan, çizilen anarşi her geçen gün yeni yeni canlara kast ediyor, değerli aydınlarımızı bilim adamlarımızı canice katletmektedir.

Türkiye halkı, bir günde bu işin üstesinden gelirizdiyenleri de biz sihir vaat etmiyoruzdiyenleri de mevcut politikaları ile denedı sınadı. Artık herkes biliyor ki, parlak vaatler, göğün yedi kat yükseğinden yapılan temenniler, inandırıcı ve tatmin edici olmaktan çok uzaktır Halk, kan ve göz yaşı yerini barış ve huzura nasıl bırakacak, işte esas üzerinde durulması gereken budur. Sahte göz yaşları yerine bunu, dar parti çıkarları yerine ülkenin bütünlüğünü esas alan bir politika ile bu belanın üstesinden gelinebilir.

Anarşi odaklarının amacı nedir?

Amaç toplumdaki bölünmeyi artırmak, halkı umutsuzluğa ve yılgınlığa itip Türkiye'yi gerici bir iç savaşa gebe bırakmak. Anarşi mihraklarının gerçekleştirmeğe uğraştıkları bu iğrenç emeldir. Anarşi odakları halkın özgürlüğüne, fikirlerini açıkça söylemesine, ülke sorunlarını tartışmasına tahammülsüzdürler. Çünkü fikir özgürlüğünün, özgür tartışmanın yerini kan ve korku alsın istiyorlar. Halk, en doğal hakkı olan düşünce ve inanç özgürlüğüne sahip çıkmasını istiyorlar.

Bu amacı güdenler kimlerdir? Geçtiğimiz dönemin maddi bulguları bunu açık seçik ortaya koydu kanaatindeyim. Sağır sultanların bile duyduğu bir gerçek olanca çıplaklığı ile ortada durmaktadır. Türkiye'de birliğe ve barışa düşman iki güç, iki mihrak vardır. Sağın bir kesimi ki bunlar Sıkıyönetim mahkemelerinde yargılanan Doğan Özlerin Abdi İpekçi'nin ve birçok yurttaşımızın canına kıymış canilerdir. Anarşinin öteki ucunda ise dış güçler var. Dünya çapında hegemonya peşinde koşan bu saldırgan güçler Orta Doğunun ve Avrupa'nın ortasında bulunan Türkiye üzerinde nüfuz kurmak istemektedirler. Bunun için Türkiye'de iç bölünme hızlanmalı kargaşalık artmalı Türkiye zayıf düşmeliydi. İşte dış güç yanlıları bu sıtratejiye uygun siyasetler izlemektedirler.

Anarşinin her iki kaynağı üzerine de cesaretle yürüyen kararlı politikalar, ülkemizde ve halkımıza aydınlık günler gösterir. Birine karşı olurken ötekini koruyan tutum anarşiyi güçlendirir, çünkü amaç ortaktır, Türkiye bölünsün halk huzursuz olsun.

demokrat gözüyle

lütfü ofla…

2000'e 20 kala!

…00 yılına 20 kala, milletçe hep bi… e titriyoruz.

…tanelere gidiyoruz, hastalara soruyo…
…apıyorsunuz?
…triyoruz!
…lere gidiyoruz, memurlara soruyor…
— …pıyorsunuz?
— …iyoruz!
O…ra gidiyoruz, öğretmen ve öğre…re soruyoruz:
— …ıyorsunuz?
— T…oruz!
Ev…gidiyoruz, ev sakinlerine …voruz:
— N…orsunuz?
— T…ruz!
Velh… nereye gitsek, tünelin…nmişçesine manzar…la karşılaş…
Öyle …ca da, is…
Türkeş' … meşh…
'Titre…endi…
Anlaşı… biz …
titreye e…nu… …nda özlemini … …gi o es… …ğiz.
Mazot … …uğundan … binecek, k… …r yokluğun… ısınma yön… …ine geçeceğiz.
Miladi … …ım 2000 yılı… kaldığını g… …riyormuş, eller… …yormuş, ne… …
Biz bu g… … miladi takvimi … geriden taki… …eceğiz anlaşılan.
Elektrik … …ne mumla aydınla… evlerimizden … …erlerimizden belli de… mi?
Hoşgeldin …!

* * *

1980'lerde … …80'leı yaşayan yalnı… biz miyiz aca…
Ne müna… … . Baksanıza kuzey komşumuza.
Çoktan dö… …ş 1880'lerin Çarlık Rusyasına. . .
Sıcak denz… inmek, yeni ülkeler fethetmek amac…la tıpkı eski Çarlar gibi yeni Çarlar da işbaşında!
İşte sıcak denizlerin yolu üzerindeki Afganistan şu anda Rus Çarlarının ordularının işgali altında. . .
Yurdumuz insanlarının başbuğların, dünya insanlarının da yeni Çarların ellerinden nedir … çektikleri?
Zaman …eli denilen aygıt, titrete titrete bizi …i 100 yıl geriye götürdü; yoksa çarla… başbuğları mı 100 yıl ileriye, günürize getirdi?
Hey Noel …aba!
Yeni yılda dünya insanlarına ille de bir armağan ver…ek istiyorsan eğer; çarları, başbuğları … o sırtındaki torbaya. . .
Götür onl… layık oldukları çağlara. . .
Hadi dur…a.

BULMACA

SOL… SAĞA: 1) … bın …nik bozuklu…nyl…i dalı- Yere … mış…luğu. 2) Ge… ger…- İngiliz… 'bay…cüğünün kısa…zılış… Cizik gibi … oyu…l- Bir balık) Bir …k adı- Bir ba… Bir …cila 5) Veri… he…lmayan, yüz… 6) …ı, dert -Ter… no…rsi gerçek, 7) Tersi ABD'nin uluslararası sim… 'Tamam' an…nda bir sözcük- Kazanç. 8) Eski …öklü bir Ak… uygarlığı- Ateş yakmak için çak çakarak tu…rulan madde- 'Kıta'nın yarısı.

YU…IDAN AŞ…A: 1) Doğu ile ilgili, Doğuyu an…an (dans vs) Şef, Başkan- Fotoğraf filminin du… derecesi. …ra bulma, aracılık etme (eski dil) 'O' göster…atının eski yazılışı. 5) Bir ürete…r sayı. 6) B…yan giysisi. 7) Hareket etmek. 8) …e mi' anla…a bir ünlem. 9) Can sıkıntısı, …ısa 10) Destek…nlamında bir deyim. 11) Tersi vücuzun bir bö…ü. 12) İhtiyar kadın.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

HOANG Van Hoan, Vietnam Komünist Partisinin kurucularından ve Ho Şi Minh'in yakın silah arkadaşlarındandır. 1945 yılında Parti Merkez Komitesine seçildi ve Milli Savunma Bakan Yardımcılığına getirildi. 1950-1957 yılları arasında Vietnam'ın Çin Büyükelçiliğini yaptı. 1956 yılında Parti Merkez Komitesinin Siyasi Bürosuna seçildi. 1958 yılından itibaren de Vietnam Milli Meclisinin Daimi Komitesi Başkan Yardımcılığında bulunuyordu. 1976 Aralık ayında yapılan partinin 4. Milli Kongresinde Le Duan kliği tarafından Merkez Komitesi ve Siyasi Bürosundan uzaklaştırıldı. 74 yaşında olan Hoang Van Hoan 1979 Ağustosunda Vietnam'dan ayrıldı ve halen Çin'de yaşamaktadır.

Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Büro eski üyesi Hoang Van Hoan açıklıyor

«Vietnam'ın Çin hakkındaki suçlamaları asılsızdır»

Vietnam Dışişleri Bakanlığınca yayınlanan "Beyaz Kitap"ta Çin'in, Vietnam'ın Fransa ve ABD'ye karşı mücadelesini baltaladığı, Vietnam'ı ilhak etmek için saldırdığı öne sürülüyor

Sovyetler Birliği'nin Afganistan'ı binlerce asker ve tankla işgal ettiği şu günlerde revizyonist "Politika" gazetesinde Çin'in Vietnam'ın bir bölgesini işgal ettiği haberini okuyoruz. Aynı "Politika" Afganistan'a yapılan müdahaleyi de "Afgan devriminin yeni bir aşaması" olarak niteliyor.

Sovyet propagandasının temelini oluşturan yalan haber yaymanın tipik örnekleri olan bu tür haberler bazı "ilerici" kişileri de etkileyebilmekte ve bunların da aynı doğrultuda yorumlar yapmalarına yol açabilmektedir.

Hatırlanacağı üzere geçtiğimiz yıl Çin'in Vietnam'a karşı giriştiği ihtar harekatı sırasında da aynı yalan haber mekanizmasını işleten Sovyetler Birliği, Vietnam'ın Çin'e yöneltttiği saldırıları gözlerden gizlemeye çalışıyordu.

Aşağıda yayınladığımız yazı revizyonist propagandanın yeniden yoğunlaştırıldığı şu sırularda, gerçekleri gözler önüne sermesi ve bu tür propagandanın iç yüzünü göstermesi bakımından bir belge niteliğindedir.

Geçtiğimiz aylarda Vietnam Dışişler Bakanlığı, Çin Halk Cumhuriyeti'nin eskiden beri Vietnam'a düşman bir tutum içinde olduğu, Vietnam'ın Fransız ve Amerikan emperyalizmine karşı mücadelesini baltalamaya çalıştığı ve son olarak da Vietnam'ı ilhak etmek için saldırdığı gibi tamamen tahrifat ve yalana dayalı bir "Beyaz Kitap" yayınladı.

Buna karşılık, Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi Siyasi Bürosunda 20 yıl görev yapan Hoang Van Hoan, bu "Beyaz Kitap"taki iddiaları çürüten bir açıklama yaptı. Hoang Van Hoan'ın "Vietnam'la Çin Arasındaki Militan Dostluk Hakkındaki Gerçeklerin Tersyüz Edilmesine İzin Verilemez" başlığını taşıyan makalesinin tamamı Sinhua Haber Ajansınca yayınlandı.

Hoang Van Hoan, Vietnam'ın ilk Çin Büyükelçiliği görevinde bulundu ve ayrıca, 8 yıl boyunca Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesinin Çin Komünist Partisi nezdindeki temsilciliğini yaptı. Bu nedenle, Hoang Van Hoan, Vietnam ile Çin arasındaki ilişkilerin tarihini yakından bildiğini belirtmekte ve 'Beyaz Kitap"ta bahsi geçen olayların birçoğunu yaşadığını açıklamaktadır.

FRANSA VE ABD'YE KARŞI MÜCADELE DÖNEMİNDE ÇİN'İN VİETNAM'A YARDIMI

Hoang Von Hoan, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Vietnam'a daha Fransız emperyalizmine karşı mücadele döneminde yardım etmeye başladığını tarihi olaylara ve belgelere dayanarak açıklamaktadır. Hoang şöyle diyor:

"Fransa'ya karşı direnişimiz sırasında Vietnam'a yardım eden tek ülke Çin'di. Başbakan Ho Şi Minh ve Vietnam Partisi bu yardımları şükranla karşıladı ve Vietnam halkı bunu unutmayacaktır. Hatta Le Duan bile, 1957 yılı başlarında Güneyden Kuzeye gelir gelmez şöyle demişti: "Çin'in yardımı olmaksızın Fransa'yı yenemezdik."

"Bu desteğin canlı bir örneği, Güney Vietnam'daki gerilla savaşını başlatmak üzere 1962 yılında Çin'in 90 bin silah ve makinalı tüfekten fazla tutan özel yardımıydı. Daha sonra Güneydeki silahlı halk mücadelesinin gelişmesiyle Çin yardımını artırdı. Güneydeki Kurtuluş Ordusunun, düşmandan ele geçirilmeyen bütün silahlarının ve malzemelerinin Çin tarafından sağlandığı söylenebilir."

KURTULUŞTAN SONRA VİETNAM'IN ÇİN'E KARŞI TUTUMU

Hoang Van Hoan, Vietnam'ın bir bütün olarak kurtuluşundan sonra Çin'e karşı tutumunu nasıl değiştirdiğini açıklamakta ve şöyle demektedir:

"Vietnam'ın ülke çapında kurtuluşunun gerçekleşmesinden sonra, Le Duan kliği Çin'e karşı düşmanca tutum aldılar ve Çin'le Vietnam arasındaki dostça ilişkileri baltaladılar."

Hoang Van Hoan, Vietnam-Çin sınır sorunu üzerinde şunları söyledi: "Vietnam-Çin sınırının iki yakasında yaşayan halk genellikle aynı etnik gruptandır. Bu insanlar arasında karşılıklı evlilikler oluyordu. Karşılıklı ziyaretler olağandı. Devrimci savaşta da iki taraf arasında çok yakın bir işbirliği vardı. 1949'da Çin'in kurtulmasından ve 1950 Sınır Savaşındaki zaferden sonra Çin Vietnam'ın cephe gerisi ve iki ülke arasındaki sınır da barış ve dostluk sınırı haline geldi. Sınırın iki yakası arasındaki alış-veriş daha da arttı. Çin tarafının yardımıyla yerel işletmeler kuruldu. Ve Vietnam şehirlerinde yollar ve köprüler yapıldı.

"Fakat Başkan Ho Şi Minh öldükten sonra Le Duan kliği, yabancı bir devletin Çin düşmanı planlarına uyarak sınır bölgelerindeki dostluk ve barışı baltalamaya girişti. Bu amaçla onlar, çeşitli yerlerde parti komitelerini ve iktidar organlarını bir kenara ittiler ve sınır boylarındaki yetkili kamu güvenliği bürolarına verdiler. Bunların hedefi şuydu: Sınır bölgelerinin temizlenmesi, bu bölgelerdeki çeşitli milliyetler arasında bölünme yaratmak, sınır meselesi konusunda kendileriyle aynı düşüncede olmayan kadroları sınırdışı etmek ve cezalandırmak, sınırda provokasyonlar yapmak ve gerginlik yaratmak."

Hoang Van Hoan, makalesinin son bölümünde şu gerçekleri sıralamaktadır:

— Kamboçya'yı işgal etmek üzere onbinlerce askerle Kamboçya'ya saldıran Le Duan kliği, Çin'in Kamboçya'yı "yeni tipte bir bağımlılık" içine soktuğu yalanını yaydı.

— Le Duan kliği, planlı faaliyetlerine 1973-74 yıllarında başladı. Özellikle 1978'de benimsedikleri Çin düşmanı kararlardan sonra her yerde geniş çapta provokasyona girişti.

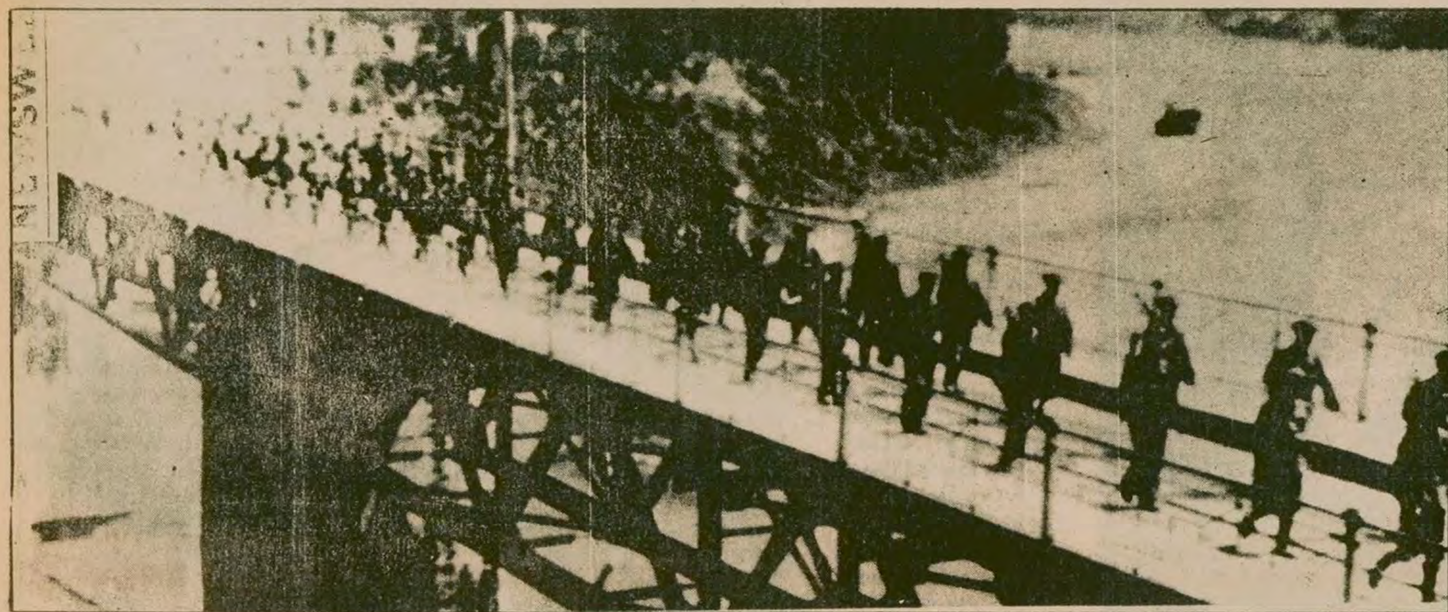
— Çin asıllı bütün Vietnamlılara düşman muamelesi yapıldı ve baskı uygulandı, birçoğu öldürüldü.

— Çin'de yakınları bulunan ve Çin sınırına yakın yerlerde yaşayan Vietnamlılar buralardan göçe zorlandı.

Hoang Van Hoan'ın bu açıklaması, Çin Vietnam sınır anlaşmazlığı olarak yansıyan olayların da içyüzünü sergilemekte ve Vietnam'ın nasıl sosyal-emperyalist yalan makinesine bağlı olarak propaganda yaptığını göstermektedir. Vietnam Komünist Partisinde en üst organlarda yıllar boyu görev almış bir devrimci olarak Hoang Van Hoan'ın gerçeğe dayanan açıklaması sanırız bu propagandadan etkilenen bir kısım insanı uyaracaktır.

Hoang Van Hoan, Vietnam'ın, Çin sınırında planlı bir şekilde provokasyon yaptığını ve Kamboçya'yı onbinlerce askerle işgal ettiğini açıklıyor

Vietnam'a bir ihtar harekatında bulunan Çin birlikleri harekattan önce açıklandığı gibi Vietnam'dan tamamiyle geri çekiliyorlar.

«Time» dergisi, Homeyni'yi yılın adamı seçti

- İşgalci öğrenciler, Waldheim'ın süper devletler için çalıştığını ileri sürdü
- İran'da Devlet Başkanı seçimleri için kampanya başladı

İran, Waldheim'la rehineler konusunu görüşmek istemiyor

- Fransa, Tahran'daki elçilik mensuplarının sayısını azaltıyor

TAHRAN

İRAN Devrim Konseyi, 50 Amerikalıyı ABD elçiliğinde rehin olarak tutan öğrencilerin olumsuz tutumuna rağmen, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın Tahran'ı ziyaret etmesine izin verdi. Ancak açıklamada, rehinelerin serbest bırakılması için anlaşmaya varılmasının planlanmadığı belirtildi.

Dışişleri Bakanı Kutbzade, Tahran Radyosunda yaptığı bir açıklamada, Waldheim ile rehineler sorununu görüşmeyeceklerini, Genel Sekretere, İran'ın tutumunu ve Güvenlik Konseyi toplantısına katılmayış nedenlerini anlatacaklarını ifade etti.

Pazar günü, bir BM sözcüsü, Waldheim'ın rehinelerin serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla Tahran'a gideceğini açıklamıştı.

İranlı öğrenciler

Bu arada, İranlı öğrenciler, "Waldheim dahil, kimseyle anlaşma yapılmayacak" dediler. Öğrenciler, Waldheim'ın mazlum halklar için hiç bir şey yapmadığını yalnızca süper devletler için çalıştığını ileri sürdüler.

Ancak İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, bir açıklama yaparak Devrim Konseyinin üç buçuk saatlik bir toplantıdan sonra, Waldheim'ın ziyaret isteğine karşı olmadıklarını kararlaştırdığını bildirdi. Kutbzade, Waldheim'ın gezisini "gerçekleri ortaya çıkarmak" amacına yönelik bulduklarını belirtti.

Kutbzade, işgalci öğrencilerin Waldheim'ın dürüst bir adam olmadığı şeklindeki görüşlerine katılmadığını da söyledi. İran Dışişleri Bakanı, ABD'nin BM'de İran aleyhine ekonomik ambargo kararı aldırma çabalarının çıkmaza girmesinde Waldheim'ın da payı olduğunu kabul etti.

Homeyni yılın adamı

ABD'de yayınlanan "Time" dergisi, İran'lı lider Ayetullah Homeyni'yi "Yılın Adamı" seçti. Derginin son sayısının kapağında Homeyni'nin resmine yer verildi. Dergiye göre, kendisi ile yapılan bir söyleşi sırasında Homeyni, Tahran'da ABD Büyükelçiliğinde tutulan Amerikalı rehineler olayında yabancıların arabuluculuk yapmasına karşı olduğunu belirtti ve ABD halkını seçimlerde Başkan Carter'a oy vermemeye çağırdı.

Homeyni bir soruya karşılık, rehinelerin haber ve bilgi toplamakla görevli olağan büyükelçilik memurları olmayıp casus olduklarını belirttikten sonra şunları söyledi:

"ABD Büyükelçiliğinin görevlileri İran'da çeşitli gruplar arasında silahlı çatışmaları kışkırttılar ve bu amaçla gizli faaliyetlerde bulundular. Diplomatların olağan haber toplama çalışması bu mudur?"

İran'da devlet başkanı seçimi

Öte yandan, İran'da Devlet Başkanlığı seçimleri için kampanya resmen başladı.

Seçim hazırlıklarını yapmak üzere hükümetçe atanan üç kişilik kurul, adaylar konusunda son çalışmalarını tamamladı. İktidardaki İslam Cumhuriyet Partisi'nin desteğini sağlayan ve Filistin Kurtuluş Örgütü liderlerine yakınlığı ile tanınan Üniversite Öğretim Üyesi Celaleddin Farsi'nin seçimleri büyük bir farkla kazanması bekleniyor.

Yüzden fazla aday arasında en şanslı aday olarak kabul edilen Farsi, Meşhed kentinden Başkent Tahran'a geldi. Farsi dışındaki tanınmış adaylar arasında, Maliye Bakanı Beni Sadr, Dışişleri Bakanı Kutbzade ve Amiral Medeni de bulunuyor.

Fransa'nın kararı

Fransa, Tahran'daki Büyükelçilik mensuplarını 10 kişiye indirme kararı aldı ve diğer Fransız vatandaşlarının da bir an önce İran'dan ayrılmaları çağrısında bulundu.

"ZANU" Başkanı Robert Mugabe'nin taraftarlarından oluşan 25 bin kişi pazar günü yaptıkları gösteri sırasında görülüyorlar.

GERILLALARIN ÜLKEYE GIRMELERINI ÖNLEMEK AMACIYLA

Rodezya'nın sınır bölgelerine asker gönderildi

SALISBURY (AA)

Rodezya'daki İngiliz geçici valisi Lord Soames'in emri üzerine dün ülkenin Mozambik sınırına askeri birlikler gönderildi. Resmi kaynaklar, Mozambik'ten Rodezya'ya "Yurtsever Cephe" gerillalarının gizlice girmekte oldukları yolundaki haberler üzerine bu önlemin alındığını bildirdiler. Bilindiği gibi yürürlükteki, ateşkes anlaşması gerillaların belirli bir süre ülkeye girmemelerini öngörüyor.

MUGABE'NİN DEMECİ

Öte yandan ülkedeki iki büyük gerilla örgütünden ZANU'nun (Zimbabve Afrika Ulusal Birliği) Başkanı Robert Mugabe, partisinin şubat ayındaki seçimlere diğer gerilla örgütlerinden bağımsız olarak katılacağını, ancak seçimi kazanacak olurlarsa ZAPU (Zimbabve Afrika Halk Birliği) Başkanı Joshua Nkomo'nun Cumhurbaşkanı olmasını önereceğini açıkladı.

Nkomo, bir süre önce verdiği demeçte, yedi yıl ülkedeki ırkçı beyaz azınlık yönetimine karşı birlikte savaşmış olan ZANU ve ZAPU'nun seçimlere de birlikte katılmalarını önermişti.

12 KİŞİNİN ÖLÜM CEZASI AFFEDİLDİ

Bu arada Rodezya'daki vali Lord Soames, daha önce ölüm cezasına çarptırılmış olan 12 kişiyi bağışladığını açıkladı.

İngiliz vali aynı zamanda sıkıyönetimi uygulamakla görevli mahkemelerin yakında kaldırılacağını da haber verdi.

Lord Soames, ülkedeki siyasi tutukluların büyük bir bölümünün serbest bırakılması için de gerekli önlemlerin alınacağını kaydetti.

İsrail, şiddetli yağış bahanesiyle bir bölgenin boşaltılmasını erteliyor

KUDÜS/BEYRUT (AA)

İSRAİL hükümeti, işgal altındaki Batı Şeria bölgesinde bulunan yerleşim merkezlerinden Elon Moreh'in boşaltılmasını, şiddetli yağışların çalışmaları güçleştireceği gerekçesiyle ertelemeye karar verdi.

Nablus yakınlarındaki sözkonusu merkezin boşaltılması kararının üçüncü kez ertelendiği belirtilirken, yapılan hükümet açıklamasında bu yörede yaşayanların yeni yerleşim merkezindeki yol yapımı ve boru döşeme çalışmalarının tamamlanmasına dek, beş hafta daha burada kalabilecekleri bildirildi.

JAPON HEYETİ ARAFAT GÖRÜŞMESİ

Öte yandan Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) Yürütme Kurulu Başkanı Yaser Arafat, Lübnan'ı ziyaret etmekte olan bir Japon parlamento heyetiyle cumartesi akşamı Beyrut'ta bir görüşme yaptı.

Buhranın yükü işçilerin sırtına bindi

1979'da kapanan 104 işyerinden 12 bin işçi atıldı

● *Yüzde 80'i aşan enflasyon oranı işçilerin satınalma gücünü büyük ölçüde düşürdü*

İŞÇİ SERVİSİ

1979 yılı içinde, döviz darboğazı, hammadde yokluğu, enerji darlığı vb. nedenlerden dolayı kapanan 104 işyerinde yaklaşık 12 bin işçi işten atıldı. Yüzlerce işyerinden tek, tek atılan binlerce işçi de eklendiğinde, geçtiğimiz yıl işten atılan işçi sayısının 15 bini aştığı tahmin ediliyor.

1978 yılında yüzde elli oranında [illegible] kapasite kullanımının 1979 yılında yüzde ellinin de altına düştüğünü belirten sanayiciler, gerekli tedbirler alınmadığı takdirde bu oranın önümüzdeki yıl [illegible] da düşebileceğini ve bu durumun şu andaki istihdam düzeyini daha da düşürebileceğini belirtiyorlar.

GREV VE DİRENİŞLER

Öte yandan, yapılan araştırmalardan çıkan sonuçlara göre, geçtiğimiz yıl içinde, 179 işyerinde 40 bin işçi greve çıkarken, 85 işyerinde toplam 75 bin işçi işten atılmalara, toplusözleşmeden doğan hakların ödenmemesine ve sendikal hakların kısıtlanmasına karşı direniş yaptı.

1979 yılı, grev ertelemelerinin de yüksek bir orana ulaştığı bir yıl oldu, Grev hakkının kutsallığı sloganı ile iktidara gelen CHP döneminde, 81.108 işçiyi kapsayan 19 grev, Bakanlar Kurulu kararı ile ertelendi.

> 1979'da işyerlerinde hakimiyet sağlamak için MHP'li militanlar cinayet işlemeye devam ederken, TKP'nin güdümündeki sahte solcu gruplar da sendikacıları hedef alan terör eylemlerini yoğunlaştırdılar.
>
> Grev hakkının kutsallığı sloganı ile iktidara gelen CHP, toplam 81.108 işçinin çalıştığı 19 işyerinde Bakanlar Kurulu kararı ile grev erteledi.

> *1979, anarşinin işçi hareketi içinde tırmandırılmaya çalışıldığı yıl oldu*

ÜCRETLER DÜŞTÜ HAYAT ZORLAŞTI

1979 yılı içinde yüzde 80'i aşan enflasyon oranı ve fiyat artışları dolayısıyla, ücretlilerin satın alma gücünün büyük ölçüde düştüğü belirtiliyor. İktisatçılar, 1978 yılı sonbaharında toplumsal anlaşma çerçevesinde imzalanan toplusözleşmelerle alınan ücret zamlarının, sözleşmenin ilk altı ayı içinde geçerliliğini yitirdiğini ifade ediyorlar.

> *78 sonbaharında Toplumsal Anlaşma çerçevesinde alınan ücret zamları ilk 6 ayda yok oldu*

ANARŞİ TIRMANDI

1979 yılının işçi sınıfı açısından önem taşıyan bir başka özelliği ise, anarşinin işçi hareketi içinde tırmandırılmaya çalışıldığı bir yıl oluşu idi. Daha önceki yıllarda işçi hareketi içinde önemli bir etkinlik yaratamayan terör odakları, 1979 yılında faaliyetlerini artırdılar. MHP'den kaynaklanan terör, işyerlerinde zorbalığa dayanan bir hakimiyet kurmak için cinayetler işler, ÜGD'li militanlarıyla saldırılar düzenlerken, TKP güdümündeki sahte solcu gruplar da sendikacıları hedef alan terör eylemlerini yoğunlaştırdılar. Geçtiğimiz yıl içinde birçok sendikacı ve işveren vekili sahte solun saldırısına hedef olurken, DSM adı altında ortaya çıkan provokatif direnişler de binlerce işçinin çeşitli baskılara uğramasına ve işten atılmasına yolaçtı.

MESS: "İşçilerimize daha iyi bir yaşam için mücadele ediyoruz"

MESS Başkanı Şükrü Er, yayınladığı yeni yıl mesajında sendikalarının, çalışanlarına daha iyi bir yaşam sağlamak için mücadele verdiğini öne sürdü.

Şükrü Er, mesajında, 1979 yılının Cumhuriyet tarihinin ekonomik yokluklarla dolu en bunalımlı bir yıl olduğunu, ulusça çok zor günler geçirildiğini belirterek, yönetimdeki kısır çekişmeler yüzünden kalkınma hızının düştüğünü ulusal gelirdeki artışın en alt düzeye indiğini ve işsizliğin arttığını söyledi.

MESS Başkanı Şükrü Er'in yeni yıl mesajı: "1980'in MESS camiasında çalışan mühendisler, memurlar, işçiler ve aileleri için refah, huzur dolu bir yıl olması" dileğiyle sona eriyor.

Türkiye Müzik İşçileri Sendikası, üyelerine yapılan baskıyı kınadı

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye Müzik İşçileri Sendikası (TÜMİS) Genel Başkanı Mehmet Çırıka, gazino, pavyon ve eğlence yerleri işverenlerinin üyeleri olan 500 müzik ve sahne işçisine baskı yaptığını açıkladı.

Çırıka, düzenlediği basın toplantısında, 500 TÜMİS üyesinin bir haftadır Gazino-Sen üyesi işverenler tarafından çalıştırılmadığını, müzik hizmetlerinin bant ve pikap yayını ile sağlanmaya çalışıldığını söyleyerek, bu baskıların amacının eğlence yerleri işçilerinin örgütlenmesini engellemek olduğunu vurguladı.

Otomobil-İş: "Anarşinin tek kaynaklı gösterilmesi yanlıştır"

İSTANBUL (ÖZEL)

Türkiye Otomobil-İş Sendikası Genel Başkanı Aydın Özeren, hükümetin anarşiyi tek kaynaklı gibi göstermesinin yanlış olduğunu belirterek, "Özellikle toplu iş sözleşmesi döneminde binlerce işçi ekonomik ve demokratik haklarının mücadelesini verirken, demokratik haklara yönelen baskıların işçileri huzursuzluğa ittiğini" söyledi.

Türkiye Otomobil-İş Sendikası Genel Yürütme Kurulunda yaptığı konuşmada, Otomobil-İş'in MESS'e karşı sürdürdüğü grevler üzerinde de duran Özeren, hükümet yetkililerinin uzun süredir devam eden grevlere ilgi göstermemiş olmasını da eleştirerek şunları söyledi:

"Ülkemizin içinde bulunduğu ağır sosyo-ekonomik bunalım döneminde, uzun süredir devam eden grevlere karşı hükümet yetkililerinin yeterli ilgiyi göstermemiş olması öz kaynaklarımıza dayalı sanayileşme politikası istemediklerini de ortaya koymaktadır. Halen grevde olan Akkardan işyerinde yerli üretim ile sağlanan ve otomotiv endüstrisinde kullanılan şaftların büyük döviz harcanarak sağlanması ve bu sahada yaratılan karaborsa canlı bir örnektir."

KORSAN MADEN OCAKLARI

6

yeraltı sancısı

ABDULLAH KURTAY

"Bu acımasız cehennemde, acımasız olur YERALTI SANCISI... Ayaklarımızdan başlar, burkulur içimiz. Kıvrılıveririz karanlık bir dünyada, boşlukta, kimsesiz, sahipsiz"

YERALTI SANCISI. İŞTE BURADAN İTİBAREN BAŞLAR!..

"Bu ocaklar nice canlar aldı götürdü"

BİR dünyaya bakakalmış gibi dilsiz ve dört yanda eriyip tüterken herşeyimiz bu dipsiz cehennemde!.. Eriyip tüterken içimizdeki doğa, karanlık sardı birden herşeyimizi! Kapkaranlık bir cehennemde yalnız ve bitkin. Horlanmış umutlarımız ayaklar altında çiğnenmiş duygularımız. Evde haber bekleyen bebelerimiz ve yarınımız bu cehennemde!.. Kimi zaman, yüzümüzdeki anlamsızlıkla dolu gölgeli ve buruşuk ve bilinmeyen anıların buğusuyla kör gözlerimiz!.. Seyretmeye başlarız taa uzakta beliren şeyi ve boğazımızda bir inleyiş sesi, bir sancı: YERALTI SANCISI...

KARANLIK BİR DÜNYADA YOK OLUP GİDEN-BİZLER

Çoğu zaman yerin rahmindeki bu acımasız cehennemde amansız olur YERALTI SANCISI... Taa ayaklarımızdan başlar burkulur içimiz. Kıvrılıveririz karanlık bir dünyada, boşlukta, kimsesiz, sahipsiz. Ve yarınımız. Umudumuz. hani yaa geleceğimiz?.. Ne mürekkep yalamışlığımız var, ne de dert anlatacak dilimiz!.. Ölüm sözcüğü artık yaşamımızın bir parçası!.. Kara elmas parçası ve zıkkım sigara, kazmanın ucunda biriken öfkemiz! Ya YERALTI SANCISI'nın boğazladığı, yitirilen arkadaşlarımız?.. Geride kalan yaşlı gözler, keder ve hüzün!.. Hani devlet baba, hani yasalar, kanunlar?.. Hani işçiden, köylüden, ezilenden yana olanlar, neredeler, nerede?.. Ve öksüz kalan yarı aç, çıplak bebelerimizin ahı!.. İçimizdeki hain sancı, kör karanlıktaki habersiz ölüm müjdeleyicisi!.. Ya sakat kalanlarımız?.. Ve bu uçsuz bucaksız karanlık dünyada yok olup giden bizler. Size sesleniyoruz, yetkililere. Devlet babaya sesleniyoruz. BU ÇİLEMİZ DAHA NE KADAR SÜRECEK? DAHA NE KADAR SÖMÜRÜNÜN KURBANI-SÖMÜRENİN EKMEĞİNE YAĞ OLACAĞIZ?.. YETER ARTIK, İÇİMİZDEKİ AMANSIZ SANCI DİNSİN, HİÇ OLMAZSA ÇOLUK-ÇOCUĞUN YÜZÜ GÜLSÜN!..."

Bu sancı, ne gece yarısı sıcak yatağımızdan bizi kaldıran diş sancısına benziyor, ne de kasıklarımızı şişiren apandisit sancısına!.. 30 seneden beri dört bin işçiyi kemiren bir YERALTI SANCISI bu!..

"Kardeşimin acısını hiç bir zaman unutmayacağım"

7 sene boyunca yerin göbeğinde kazma sallayan Mehmet Çakır anlatıyor. "Allaha çok şükür ki, ben o cehennemden kurtuldum. Yusuf adlı kardeşimle beraber aynı ocakta çalışıyorduk. Ramazan yaklaşmıştı. O gün, içimdeki ses bana, 'bugün çalışma' diyordu sanki... Gitmedim. İki koyunumuz vardı. Onları meraya götürdüm. Kardeşim de gitmekte ısrar etti. Borçları vardı. Zorunluydu çalışmaya ... O, ocağa gitti, ben de meraya.. Akşam, eve döndüğümde bizim evde yas vardı. Kardeşim Yusuf'un canını da almıştı o acımasız ocaklar!.. Sonradan öğrendik ki, kardeşim vagonları dışarı çıkarırken, çamurun içine düşen elektrik kablosunun kaçak yapmasıyla ölmüş, Halbuki, ocaklarda yüksek voltaj kullanmak yasak. Ama, eğer ocak da kaçaksa kime anlatacaksın derdini!... Sigortası olmadığı için, şimdi çoluk-çocuğu aç sefil, perişan ortada."

Mehmet Vagonların altında can verip gitti

ADI Veysel Yılmaz. Tam 10 sene çile doldurmuş, yeraltında!.. "Ocağın içine girdin mi işin Allaha kalmış demektir" diyor Veysel ve anlatıyor. "Ben, kaçak ocaklarda çalıştım. Şimdi çobanlık yapıyorum. Hiç olmazsa, çocuklarımın öksüz kalma korkusu yok... Bir gün çalıştığım ocakta vinç çekme sırası bendeydi. Çıktım dışarı, çektim vinci. Takavul (Vagonlar) yoldayken, yukarıdan bağlar olmadığı için, toprak düşüp yolu tıkadı. İçeridekileri ancak akşam üzeri kurtardık.

Yine bu olaydan birkaç gün sonra, Mehmet Sağır adında Kütahyalı bir çocuk vardı. Henüz gencecikti. Vinç çok eskimişti. Vincin yanacağını herkes biliyordu. Yine vinçle vagonları çekerken yandı ve vagonların altında kalıp öldü. Vagonlar, sağı- solu çöktürdüğü için, işçiler bir gün içeride kaldılar. Mehmet'i çıkardığımızda, içeridekilerin hepsi havasızlıktan ölmek üzereydiler!.. Bir daha tövbe ettim ve o gün bugün bir daha madenlerde çalışmadım."

"Şimdi felçliyim"

SALİH Kırdagezen'in öyküsünü bilmeyen yok Trakya'da. Tam 13 sene çalışmış kömür ocalarında. Fakat gelgelelim ocak sahibi ancak 37 gün sigortalı göstermiş. Sonra bir gün ocakta çalışırken Salih Kırdagezen'in üzerine ocak çöküyor. Talih yardım edip kurtuluyor. Ama, bu sefer de omurga kemiklerinin hepsi kırılıyor ve felçli kalıyor. Bakın ne diyor bu konuda Salih Kırdagezen. "Öğlen yemeği yedikten sonra, vagonları kömürle doldurup yukarı getiriyordum ki, üzerime çöktü. 15 ay hastanede yattım... Ocakta bağ olsaydı belki bu durum olmazdı. Kazadan sonra hiç bir tazminat alamadım. İşvereni mahkemeye verdik. Mahkeme hâlâ sürüyor. Ben, bu 13 sene boyunca bizim çalıştığımız ocağa tek bir müfettişin geldiğine şahit olmadım!... Bu memleketin işi bitmiş artık."

"30 sene çalıştım 5 gün sigortalı göstermişler"

Adı Hüseyin Hıçkır. Tam 30 sene çalışmış ocaklarda. Fakat sadece 5 gün sigortalı gösterilmiş. Ve işverenle tam 10 seneden beri mahkemelik. Şimdi, Malkara Belediye Başkanı Metin İlgün'ün himayesine sığınmış. Mahkeme paralarını, geçimini Belediye Başkanı karşılıyor.

"Kazma yanımdakinin karnını delip geçmişti"

Ali Geçgel, 16 sene çalışmış fakat, 90 gün sigortalı gözüküyor. Bakın ne diyor bu konuda: "Bir gün, bağsız yerde çalışıyorduk. Yanımdaki arkadaşım bir kazma vurdu kara elmasa. Ardından, kömür yatağı çöktü. Hiç unutmam, kazmanın ucu o arkadaşın karnını delip geçmişti. Ben canımı zor kurtardım.... Yine, başka bir gün ocağa girerken, ıslak yerden geçen kabloya basan bir arkadaşım cereyana kapılıp öldü. Ondan sonra ben de ocakları terkettim. Bu ocaklar yüzlerce insanın canını aldı, binlerce sakat bıraktı. Kimse gelip de dur demiyor."

Bayrampaşa Be!ɜdiyesi tarafından başlatılan ilaç bağışında bulunma kampanyası geniş ilgi görüyor ve binlerce kişi elinde kalmış ilacı dağıtılmak üzere toplama merkezlerine götürüyor.

BAYRAMPAŞA BELEDİYESİNİN AÇTIĞI İLAÇ BAĞIŞI KAMPANYASI BÜYÜK İLGİ GÖRÜYOR

ISTANBUL (ÖZEL)

Bayrampaşa Belediyesının son günlerde aranan ilaçların bulunmaması ve bulunanların ise zamlar nedeniyle alınmasında güçlüklerle karşılaşılması üzerine başlattığı İlaç Bağışında Bulunma Kampanyası büyük ilgi gördü ve yurttaşlar torba torba yardımda bulunmaya başladılar.

Bez afiş,el ilanı ve belediye hoparlöründen yapılan yayın şeklindeki duyurularla başlatılan kampanya için vatandaşlar dolaplarında kalmış ilaçları vermeye çağrılıyorlar.

Mahalle muhtarlıkları, tanzim satış mağazaları, belediye tabipliği ve okul müdürlüklerinde toplanan ilaçların denetimden geçmesinden sonra sağlık ocaklarında dar gelirli hastalara ücretsiz olarak dağıtılacağını açıklayan Bayrampaşa Belediye Başkanı Sabri Akpınar, "Bugüne kadar kıyıda kenarda kalmış ve kullanılmadan süresini doldurmayı bekleyen ilaçların yararlı olacağını düşündük. Halk sağlığı açısından yararlı olacağını saptadığımız ilaçları toplayarak hem dayanışmayı sağladık ve hem de bu konudaki savurganlığı en aza indirdik." diyerek birçok vatandaşın arayıp da bulamadığı ilaca bu yolla kavuşacağını da sözlerine ekledi.

Türk-İş 8. Bölge Temsilcisi Topuz: "Süper devletlerin ve emperyalist güçlerin kölesi haline gelmek istemiyorsak, milletçe elele verelim"

BURSA (THA)

Türk-İş 8. Bölge Temsilcisi Kadir Topuz, yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajda "1979 yılını tarihimizin en bunalımlı yılı, ülkemiz ve milletimiz için talihsiz ve uğursuz bir yıl olarak uğurluyoruz" dedi.

Topuz, mesajında şu görüşlere yer verdi.

"Acımasız öldürme olayları bütün hızıyla öğrenci asker, bilim adamları, yazarlar, işçi ve sendikacılara karşı yaygınlaşarak can ve mal güvenliğini silip götürmüştür. Ekonomik sıkıntılar giderek artmakta, döviz, hammadde, akaryakıt, enerji yokluğu ve hayat pahalılığının önüne geçilememektedir. Böylesine acı olayların birikimine sahne olan 1979 yılını geride bırakıyoruz. 1980 yılına girerken mutlu olduğumuzu söylemek çok güçtür.

"Milletçe bir ve beraber olmaya en çok muhtaç olduğumuz günümüzde tüm siyasi partilerimize, basın kuruluşlarımıza, sendikalara, tüm demokratik kuruluşlara sesleniyorum; Geliniz devletle, ordumuzla elele verelim ülkemizin içinde bulunduğu çıkmazdan birlikte kurtulalım. Bunu yaparsak demokrasi de gider ülke de. Sonra süper devletlerin ve emperyalist güçlerin sömürgesi ve kölesi haline gelmiş oluruz."

Kargaşalık çıkaran sahte solcular yakalanınca "TİKP'liyiz" diyorlar

TUNCELİ (ÖZEL)

Son zamanlarda çeşitli, gasp, banka soygunu ve yaralama olaylarına adı karışan bazı sahte solcular TİKP'den olduklarını söyleyerek soruşturmaları saptırmaya çalışıyorlar.

K.Maraş katliamının yıldönümünü bahane ederek çeşitli yerlerde kargaşalık yaratan bazı sahte solcular yakalanınca TİKP'li olduklarını söyleyerek TİKP'yi anarşi yaratan bir güç olarak göstermeye çalışıyorlar.

Konuyla ilgili olarak gazetemize bir açıklamada bulunan TİKP Tunceli İl Yönetici Hasan San şunları söyledi:

"Son günlerde anarşi yaratan bazı güçler bilinçli bir şekilde partimize saldırarak ve çeşitli yalanlar uydurarak partimizi anarşinin içinde göstermeye çalışıyorlar. MHP Hergün gazetesi vasıtasıyla bir hayli yalan uydurdu. Tunceli'de MHP'liler olmadığından bu görevi sahte solcular üstlendi. Tunceli'de kargaşalık yaratan, insanları düşüncelerinden dolayı öldüren muhtarlara ajan damgası vurarak öldüren bu cinayet çetelerinin, yakalanışlarında TİKP'li olduklarını söylediklerini duyduk. Partimizin izlediği çizgi ve anrşinin kaynağı olan MHP ve Rusya'ya karşı verdiği mücadele herkesce bilinmektedir. Türkiye'de anarşinin kaynaklarına karşı kararlı mücadele eden tek parti TİKP'dir."

Hasan San sahte solcuların TİKP'ye karşı giriştiği saldırılarla ilgili olarak da yetkilileri uyardı.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Halkların yılları

Bugün 70'li yılları geride bırakıp 80'li yıllara girdik.

Hiç değilse böyle bir günde anarşiden, Rusya'dan, MHP'den sözetmeyen bir yazı bekliyor olabilirsiniz.

Ama durum maalesef fıkradakine benziyor.

Hani çocuk babasına seslenmiş, "Baba bir hırsız yakaladım" Babası "getir oğlum" demiş, oğlan, "gelmiyor"demiş, babası "öyleyse sen gel oğlum" demiş, çocuk, "bırakmıyor" demiş.

Onun gibi, eşkiya da kendinden sözetmeyen bir yeni yıl yazısı yazmama izin vermiyor.

70'li yılların son günlerinde Rusya bir cinayet daha işleyip, Afganistan'ı işgal ederek kendinden sözettiriyor. 1980'e eşkiyanın köküne lanet okuyarak giremem... yol açıyor.

Ama Brejnev, bu kez dunyadaki bir avuç uşağının zoraki şakşaklarından başka bir destek bulabilmiş değil.

Türkiye'deki uşaklar yine otomatiğe bağlanmış şekilde el çırpıyorlar. Ama ellerinden yüzlerinden de şaşkınlık dökülüyor.

Önce Davut Han'ı alkışladılar, devrildi, Taraki geldi. Davut Han'a "CIA ajanı" dediler, Taraki'yi alkışlamaya başladılar. Taraki devrildi, Amin geldi. "Sarayın önünde Amin'in ayağı kaymış, ürken askerler de Taraki'yi yanlışlıkla öldürmüşler" dediler. Amin'i alkışlamaya başladılar. Sonunda Brejnev bizzat geldi, Amin'i indirip Karmel'i geçirdi. Şimdi de "Amin kanlı bir diktatördü, CIA ajanıydı" deyip, Karmel'i alkışlıyorlar.

Bakıyorsunuz, Politika gazetesi bütün dünya basınını "atlatmış",bir haber yakalamış: "Afganistan'da yakında seçim yapılacak"! TASS ajansı dahil kimsenin böyle bir şeyden haberi yok. Ama bizimkilerin antenleri çok "hassas" olduğu için haberi Karmel açıklamadan öğreniveriyorlar!

Eh, nasıl beyazın da beyazı varsa, uşağın da uşağı var!

***

1970'li yıllar eşkiyanın dünyada ve Türkiye'de edepsizlik yapabildiği yıllar oldu. Kuru gürültülerini çeşitli yerlerde duyurabildiler.

Ama 80'li yıllara eşkiyanın sesinin kısılmaya, halkların sesinin yükselmeye başladığını görerek giriyoruz.

MHP'nin sesi artık kısılmaktan da öte, çatlak zurna gibi çıkıyor. Rusyacılar da patlamış bir davulla ona eşlik etmeye çalışıyor.

Bu iki anarşistin çirkin yüzleri halkın gözleri önüne serilmiş durumdadır. Halkta anarşiye karşı birikmiş olan öfke, artık eşkiyanın hakkından gelme eğilimine dönüşmektedir. 14 Ekim seçimlerinde, halk ara rejimci eşkiya ile onun oyuncağı olan boykotçulara şamar indiriyor. Geçenlerde TV'de yapılan bir eğlence programında "1980 yılı için ne dilersiniz" diye sorulanlar, "anarşinin önlenmesini" diye cevap veriyorlar.

Rusya'nın son cinayeti, dünyada olduğu kadar ülkemizde de büyük bir tepki yaratıyor. Basınımız, tutumuyla herkese gurur veriyor. Ve olay, kış uykusunda olanları bile uyandırmaya başlıyor.

Bütün bunlar hepimiz için çok sevindirici yeni yıl müjdeleridir. 1980'li yıllar, eşkiyanın değil halkların sesinin duyulduğu yıllar olacaktır.

Şener Battal: "İşçi ücretlerini enflasyona gerekçe göstermek, çalışma ve sosyal barışı zedeler"

ANKARA (ÖZEL)

Milli Selamet Partisi Millet Meclisi Grup Sözcüsü Şener Battal, Türkiye'de işçi ücretlerinin maliyete etkisinin yüzde 20 bile olmadığını ve işçi ücretlerinin enflasyona gerekçe gösterilmesinin çalışma ve sosyal barışı zedeleyeceğini söyledi.

Battal, Yankı'ya verdiği demeçte, Türkiye'de ücret ve fiyat dondurmasına gitmenin mümkün olmadığını belirterek, ücretlerin "Eşel mobil" sistemine göre düzenlenmesini istedi.

Şener Battal, "Eşel mobil" (basamaklı merdiven) sistemi konusundaki tekliflerini şöyle açıkladı: "50 kalem anamallarda ve ev kiralarında olacak ortalama artışların otomatik maaş ve ücrete de yansımasını istiyoruz."

AP'li Aygün: "Önlem paketi için partilerarası bir komisyona gerek yoktur"

ANKARA(AA)

AP Millet Meclisi Grup Başkanvekili Oğuz Aygün, anarşiyi önleme paketinde yer alan tasarıların müzakerelerde verilecek önergelerle daha etkin şekilde düzenlenmesinin mümkün olduğunu belirterek, "Zamanı tasarılar aleyhine işletecek partilerarası bir komisyon kurulmasına gerek yoktur" dedi.

Aygün, her türlü görüş, düşünce ve kanaatlerini ifade etmeleri için tüm siyasi parti gruplarıyla görüşmeye hazır olduklarını tekrarladı.

Aygün konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada özetle şunları söyledi:

"Gerekli değişikliklerde ittifak ederek önergeleri bütün siyasi parti grup başkanvekilleri olarak müştereken imzalayabilir, kendi gruplarımızın üyelerine de bu yolda telkinde bulunabiliriz. Bunun dışında yüce meclis iradesine ambargo koyma hakkına ve imkanına mevcut içtüzük muvacehesinde hiç kimse sahip değildir.

"Sıkıyönetim uygulamasında mevcut olan yasaların yeteri derecede etkin olamadığının bugüne kadarki tatbikattan anlaşıldığı için bu yönde yeni bir düzenlemeye gitmenin zorunluluğuna işaret eden Aygün, bu hususta günlerdir CHP'ye yaptıkları diyalog çağrısını bir kez daha tekrarladıklarını kaydederek "1980 yılının ilk günlerinde her türlü düşüncelerini ifade etmeleri için tüm siyasi parti gruplarıyla görüşmeye hazır olduğumuzu kamuoyuna duyururuz" dedi.

Görmek geleneği damat adaylarını milyoner yapıyor

ERCİŞ (THA)

Doğu Anadolu bölgesinde zengin aileler arasında uygulanan düğünlerden önceki görmek geleneği damat adaylarını bir anda milyoner yapıyor.

Bölgede nişan törenleri sırasında damat ailesinin misafirlere verdiği yemek ziyafetinden sonra davetliler ortaya çıkarılan damat için görmek parası yarışına girişirken, kadınların bulunduğu kapalı yerde geline çeşitli altın takılar takılıyor.

Erciş Belediye Başkanı Abubekir Çiftçi'nin bir yakını için düzenlenen nişan töreni sırasında meydana konulan gümüş sini davetlilerin attıkları paralarla doldu ve 380 bin lira toplandı. Bu arada kadınlar da geline 350 bin liralık altın taktılar.

Nişan törenlerinde, "görmek" geleneğinden elde edilen paralar kadar düğünlerde damat ve gelin için aynı şekilde davetliler tarafından para ve çeşitli takılar takılmakta, yeni evlenecek bir çift, düğünle birlikte bir anda milyoner olmaktadır.

Bölgede gelenek halini alan görmek töreninde damat tarafının zengin olması, toplanacak para miktarını zaman zaman 2 milyon liraya çıkarıyor.

Gizli akaryakıt tüketiminin büyük boyutlara ulaştığı açıklandı

İZMİR (AA)

İzmir Ticaret Odası Akaryakıt meslek komitesi başkanı Kemal İşbilen pek çok kişinin elektrikli ısınma araçlarına yöneldiğini belirterek, bunun "gizli" bir yakıt tüketimi olduğunu söyledi.

Elektrikli ısınma aletlerinin daha çok elektrik enerjisinin üretilmesine yol açtığını vurgulayan İşbilen, soruna bir an önce çözüm getirilmesini istedi.

2 milyon ton fuel-oil döviz yokluğundan alınamıyor

● Iran'dan ham netrol getirecek olan tankere transfer yapıldığı halde mal yüklenmiyor

ANKARA (THA)

DÖVİZ bulunamadığı için gerekli olan 2 milyon ton fuel-oil ve motorinin ithal edilemediği, bunun yanısıra İran, Irak ve Libya'nın ham petrol satış fiyatlarını yeniden düzenlediği bildirildi.

Enerji Bakanlığı ve TPAO yetkililerinden alınan bilgilere göre Irak'la 5, Libya'yla 3, Sovyetler Birliği'yle 1.6 milyon ve İran'la 800 bin tonluk bağlantıların bulunduğu ancak bunlardan bir kısmının zamanında transfer işlemlerinin yapılamaması nedeniyle yandığını belirten vetkililer, "Şu anda İran, Libya ve Irak'tan ithal edilecek 264 bin tonluk ham petrolün transfer işlemi yapılmıştır' şeklinde konuştular.

Bu arada ham petrol ve fuel-oil yüklemek için İran'ın Abadan limanında bir süreden beri bekleyen iki Türk tankerine,satın alınacak ürünlerin paralarının transfer edilmesine rağmen yükleme yapılmadığı öğrenildi. Yükleme yapılamamasının nedeni konusunda her hangi bir bilgi alınamadı. Ancak dış kaynaklar, olayın iki ülke arasındaki son gelişmelerden kaynaklanabileceğini belirttiler.

Terörü önlemede yeni tedbirler

Güvenlik görevlileri telsiz, helikopter ve otomatik silahlarla donatılacak

ANKARA (THA)

GÜVENLİK kuvvetlerinin helikopter, telsiz ve otomatik silahlarla takviye edileceği buna paralel olarak yönetimde de yeniden düzenlemeye gidileceği bildirildi.

İçişleri Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre anarşi ve terörle mücadelede tam bir etkinlik sağlanamamasının en önemli nedenlerinden biri olarak güvenlik kuvvetlerinin elinde bulunan araç ve gereçlerin yetersiz olması gösterildi.

Bunun giderilmesi için gerekli girişimlerin yapıldığına değinen ilgililer Motorolo firması ile yapılan temaslar sonunda tüm yurdu kaplayacak bir telsiz sisteminin kurulacağını, ayrıca gezici ekiplerin tümünün telsizle donatılacağını belirttiler.

Öte yandan helikopter şirketi ile anlaşmaya varılabildiği takdirde jandarma ve emniyet örgütüne belirli miktarda helikopter alınacağı bunun yanısıra otomatik silahlar verileceği de aynı kaynaklarca ifade edildi. Bu alımların mali portresinin 18 milyon dolar olduğuna işaret eden yetkililer gerekli döviz tahsisatının ayrıldığını da söylediler.

Diğer taraftan yönetimde bir organizasyona gidileceğine değinen İçişleri Bakanlığı yetkilileri, istihbaratların süratle ve yeterince değerlendirilebilmesi için bir merkez oluşturulacağını ayrıca duyarlı bölge ve illerde gezici ve vurucu 'tim'ler oluşturulacağını da söylediler.

CHP Milletvekili Gazalcı: "İstanbul İl Örgütünün feshi kararı üzücüdür"

ANKARA (ÖZEL)

CHP Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı İstanbul İl Örgütü'nün Genel Merkez tarafından feshedilmesini üzücü bir karar olarak değerlendirirken, "Eğer bu fesihler sürdürülürse bunalım bitmez, yeni sorunlar yaratılmış olur" dedi.

Gazalcı, Yankı'nın sorularını cevaplandırırken CHP'de birliğin, demokratik ve hoşgörülü davranılmasıyla sağlanacağını söyledi.

Mustafa Gazalcı, CHP içindeki çekişmelerin "Parti dinamizminin" belirtisi olduğunu ileri sürdü.

CHP'nin henüz parti programını hayata geçirmediğine dikkat çeken Gazalcı, "Kamu kesiminde çalışanlara grevli, toplusözleşmeli sendika hakkını tanıyacağız dedik. Bunu gündeme getirmek parti disiplinini çiğnemek değil, programımızı savunmaktır" şeklinde konuştu.

Bulgar gece kulüpleri Paris'i gölgede bıraktı

PARK-HOTEL MOSKOVA: Ölüm yolu üzerinde mola vermek zorunda kalan şoförlerin başlıca durağı durumunda. İlk girişte Amerikan gece kulüplerini anımsattığı için şaşıran şoförler, Rus stili diye sunulan atraksiyon, varyete programlarını vakit doldurmak için seyrediyorlar. Kimileri ise "Biz sosyalist bir hotel nasıl oluyor diye girmiştik. Doğrusu önce biraz şaşırdık" diyorlar.

SOFYA'ya hoşgeldiniz." "Bulgaristan'ın başkenti","Hoş bir akşam için"... diye başlayan Bulgar turizm broşürleri şoförlerin Ölüm Yolu adını taktıkları E-5 Karayolu üzerindeki Bulgar otel, restaurant ve gece kulüplerini tanıtıyor.

"Bar Astoria Bar Sofia, Bar Remus, Panaroma Gece Restaurantı Park Hotel Moskova....

E-5 Karayolunun Sofya girişi Bulgar otel ve gece kulüpleriyle dolu.

Bunlardan "Park-Hotel Moskova" en ilginçlerinden biri. Rus stili döşenmiş Hotelde atraksiyon gösterileri sunuluyor.

Amerikan gece kulüpleriyle karşılaştırıldığında gösteri çeşidi olarak geride kalsa da, Bulgar gece kulüplerinin müşteri çekebilmek için kısa zamanda epey yol katettikleri söyleniyor.

Ankara'da yakalanan 16 kişinin Dev-Savaş örgütünden olduğu bildirildi

ANKARA (ÖZEL)

Ankara'da güvenlik kuvvetlerinin yakaladıkları 16 kişinin Dev-Savaş örgütü mensupları oldukları bildirildi. Beş Klaşinkof, çok sayıda patlayıcı ile birlikte yakalanan 16 kişinin Kahramanmaraş'ta işlenen iki cinayetin failleri de oldukları belirtiliyor. Emniyetin, Dev-Savaş mensubu oldukları açıklanan 16 kişinin başka örgütler ve olaylarla ilişkilerinin bulunduğu ihtimali üzerinde durduğu ve soruşturmayı bu açıdan derinleştirdiği öğrenildi.

Anadolu Ajansında yönetim martta değişiyor

ANKARA (ÖZEL)

Anadolu Ajansının 4 Ocak'ta yapılacak Genel Kurulu 4 Marta ertelendi. Bu Genel Kurulda AP hükümetinin, elinde bulunan hisselere dayanarak yönetimi değiştireceği öğrenildi.

AP'nin şimdiki Genel Müdürü Aytekin Yıldız'ın yerine eski genel müdür Atilla Onuk'un, yardımcısı Ahmet Kahraman'ın yerine de Son Havadis Gazetesi yazarlarından Güngör Yerdeş'in getirileceği bildiriliyor.

TİKP Eskişehir İl Örgütü, anarşiye karşı birlik çağrısı yaptı

ESKİŞEHİR (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Eskişehir İl Örgütü, Eskişehir'de anarşinin son günlerde yoğunlaştırılmaya çalışıldığına dikkat çekerek, barıştan yana bütün güçleri birleşmeye çağırdı.

TİKP Eskişehir İl Başkanı Ahmet Karatepe'nin yayınladığı basın bildirisinde, Eskişehir'deki anarşi odaklarının da ülke çapındaki gibi, MHP ve Rusya'nın yönlendirdiği İGD ile sahte solcular olduğu belirtilerek şöyle deniliyor:

"İki gün önce Şeker Mahallesinde iki işçiye, Şirintepe'de Merkez Kıraathanesi önünde bir öğrenciye, Yenimahalle'de iki yurttaşa saldıran, Tepebaşı'nda 19 numaralı otobüsü durdurmayarak halkın seyahat özgürlüğünü yok eden ve iki gün içinde üç kişinin hayatına mal olan bu olaylar karşısında kimse sessiz kalamaz.

"Yetkililer ve emniyet görevlileri olayların önünü almalıdır. Halka yapılan saldırıların sorumluları ve suçluları açığa çıkartılmalıdır

Anarşi yuvaları haline gelen bazı köşebaşları ve kahvehanelerdeki saldırı grupları dağıtılmalıdır, 300 bin Eskişehirlinin talebidir bu. Halkımız huzur istiyor. Bugün ülkenin ihtiyacı da budur.

"Sessizliği yırtalım artık. Yetkililere, tüm siyasi partilere, basına ve birlikten, barıştan yana bütün güç ve kuruluşlara sesleniyoruz. Şehrimizde estirilmek istenen kara rüzgarın önüne geçelim. Birleşelim. Birlikte mücadele edelim."

THY Yönetim Kurulu değişti

İSTANBUL (THA)

TÜRK Hava Yolları'nın olağanüstü Genel Kurulu dün toplandı. Genel Kurulda Yönetim Kuruluna şu isimler seçildi:

Ertuğrul Alper, gazeteci Abdullah Uraz, Avukat Uğur Gümüştekin, Yüksek Mühendis Aykut Kuraner, pilot Gülcemal Dinçkan

Öte yandan, yeni Yönetim Kurulunun kendi arasında yapacağı toplantıda Genel Müdürlük görevine Ertuğrul Alper'i getireceği öğrenildi

sanat edebiyat

Livaneli'nin kalemi

Mustafa Tütüncübaşı

Omer Zülfü Livaneli son birkaç yıl içinde sazıyla ve bestelediği parçalarla ün kazanan bir müzik adamı. 1979 yılında yayınlanan öykü kitabıyla adını şimdi de edebiyat alanında duyurmaya çalışıyor. Livaneli'nin yedi öyküden oluşan kitabının adı "Arafat'ta Bir Çocuk".

Kitaba adını veren "Arafat'ta Bir Çocuk", Türkiyeli bir işçi çocuğunun varlıklı ama yabancı bir toplumda karşılaştığı bunalımı sergiliyor. Kitaptaki ikinci öykü "Dokuma İşçisi İle Şair", 12 Mart döneminde faşizme teslimiyetçi aydın tipini eleştiriyor. "Bir Arpa Boyu Yol" öyküsünde de dönem, çareyi yurt dışına kaçmakta bulan bir gencin çözümsüzlüğü ele alınıyor.

"Seçenek" başlıklı öykü gene 12 Mart'ın baskılı günlerinde polisten kaçan bir öğrenci gencin halktan kopukluğunu hicvediyor. Diğer üç öyküden "Görüş"te Almanya'da hapse giren bir Türkiyeli işçinin umarsızlığı, "Üniforma"da sırtına bir polis giysisi geçiren bir lümpenin serüvenleri, "Sıkıntılı Günler"de ise bir şirkette pazarlamacılık yapan sıradan bir küçük - burjuvanın tekdüze yaşamından bıkkınlığı, bunalımı işleniyor.

Zülfü Livaneli öykülerinden üçünde 12 Mart dönemini konu alıyor. Gerçekçi gözlemlere dayandırdığı bu öykülerinde maceracılığın yarattığı yılgınlık ve teslimiyet ortaya seriliyor. Bir Arpa Boyu Yol'da öykünün kahramanı Berat Koza'nın son ana kadar duraksamasına karşın Sirkeci'den başlayan umutsuz kaçışı, Seçenek'te iki yabancı dil bilen öğrenci gencin görünüşünü ve giyimini bir türlü sokaktaki insana uyduramayıp sonunda turist kılığına bürünerek kendini "kuşkusuz ve güvenli" duyması, o dönemin yaşanan gerçekliğinden getirdiği çizgilerle bir tür hesaplaşma tutumuna varıyor.

Livaneli, Dokuma İşçisi İle Şair öyküsünde eleştiri oklarını "aydın ikiyüzlülüğüne" yöneltiyor. "Devrimci" şiirler yazan bir şairin evinde aranmakta olan bir işçiyi barındırmaya başlamasıyla birlikte kapılıp gittiği yılgıyı anlatıyor. Şairin artan tedirginliğinin korkuya ve giderek teslimiyet duygusuna dönüşünü izliyoruz bu öyküde. Korku, önce raflardaki kitapları yaktırır, ardından da dokuma işçisine kapıyı gösterir. İşçiler için şiirler döktüren bu şairin tutumu ona özgü, tekil bir tutum değildir. Çünkü "o başlamamıştır".

Zülfü Livaneli kitaptaki diğer öykülerde de bir "çıkmaz"ı sergiliyor. Arafat'taki Bir Çocuk öyküsünün kahramanı Yılmaz, "cennetle cehennem" arasındaki bir yerdedir. Varlıklı ama yabancı bir toplumun, yoksul bir ülkenin çocuğunun bilincinde kıvrandırdığı çelişkili tepkiler, Yılmaz'ın sürüklendiği "Arafat"tır. Sıkıntılı Günler'de Mehmet Özver, karısından, çocuklarından ve evinden soğuyan, zengin olmadığına yanıp duran bir küçük - burjuvanın çıkmazını yaşamaktadır. Üniforma'daki lümpen Bekir de aynı çıkmazın bir başka tarafından kendisine tutunacak bir dal arar. Çürük bir daldır yakaladığı. Sonu yoktur.

Livaneli'nin başarılı gözlemlere dayandırdığı 12 Mart öyküleri de dahil, kitaptaki tüm öykülerin kişileri bir "çıkmaz" içindedir. Gerçi, Dokuma İşçisi İle Şair'de dokuma işçisi, Bir Arpa Boyu Yol'da ülkede kalış bir karşıt tutum, bir çıkar yol olarak görülebilir. Ne var ki, bunlar belirgin birer seçenek gibi işlenmiyorlar. Şaire kitapları yakması için yardımcı olan dokuma işçisi ve Türkiye'de niçin kalacağı meçhul bir Berat Koza. Oysa yazarın iletmeyi amaçladığı bildiri böyle bir seçeneğin okuyucuya sezdirilmesiyle güç kazanabilirdi. Seçenek adlı öykü bu anlamda daha açık ve anlaşılır bir özellik taşıyor.

Sıkıntılı Günler ve Üniforma öyküleriyle kitabı bir bütün olarak değerlendirdiğimizde, yazarın insana ve olgulara kalın çizgilerle beliren bir yaklaşımı benimsediğini görüyoruz. Kişileri kuşatan koşulları ve onların sınıfsal konumlarını mutlaklaştıran bir yaklaşım, ister istemez insanın olumlu değişimlere ve dönüşümlere açık iç yapısını yeterince kavramamızı önlüyor.

Ama Livaneli'nin öykülerinde asıl üstünde durulması gereken 12 Mart'a yaklaşımıdır. 12 Mart'tan "yılgınlık edebiyatı" üreten tutuma karşı, o, gerçekçi gözlemlerle eleştirici bir tavır getirmektedir.

"Arafat'ta Bir Çocuk" yazarının ilk kitabı. Bu nedenle edebiyatımıza katılan bu öyküleri, ayağını sağlam toprağa basmaya çaba gösteren temkinli bir kalemin yayınlanmış ilk ürünü olarak ilgiyle okuyoruz

Sarper Özsan:

«Müzik yaşamımızda tam bir kaos var»

İSTANBUL(ÖZEL)

Besteci ve konservatuar müzik öğretmeni Sarper Özsan, Cağaloğlu Tabipler Odasında "Türkiye'de Müzik Türleri" konulu bir konferans verdi.

Özsan konuşmasına, toplumumuzda çeşitli sanatlara göre müziğin önemli bir yere sahip olduğunu belirterek başladı. Türkiye'deki müziği, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, Türk hafif müziği, çağdaş Türk müziği, yoz müzik(arabesk) olarak beş bölümde toplayan Özsan, bu türlerden çeşitli örnekler dinletti. "Müzik yaşamımızda tam bir kaos var" dedi.

Sıraladığı müzik türlerinin ayrı ayrı nasıl ortaya çıktıklarını, özelliklerini, alt bölünmelerini ve gelişme yönlerini anlatan Özsan, ayrı bir grup olarak da caz müziği, azınlık milliyetlerin müzikleri, devrimci müzik, çocuk müziği, revizyonist eğilimli müzik ve "sağ" müzik anlayışlarına değindi.

Hafif müzikle, pop müziğinin sık sık karıştırıldığına da dikkati çeken Özsan, aslında bunların ayrı ayrı özelliklere sahip olduğunu belirtti. Hafif müziğin sınıflı toplumlara geçildikten sonra, ağır, ağdalı, dini nitelikteki müziklere tepki olarak ortaya çıktığını, pop müziğinin ise 1950'lerden sonra emperyalizmin gelişimine bağlı olarak doğduğunu ve tamamen kâr amacıyla üretildiğini söyledi.

Özsan, devrimci müziği kaynaklarına göre, klasik müzik eğitimi görmüş bestecilerin, hafif müzikçilerin ve halk müzikçilerinin yaptığı müzikler olarak üçe böldü. Öte yandan popülist ve devrimci arayış içinde olanlar şeklinde iki tür anlayış olduğunu sözlerine ekledi.

Özsan konuşmasının bitiminden sonra, izleyicilerden gelen soruları yanıtladı. Bir izleyicinin sorusu üzerine, Sanat Emeği dergisinde çıkan Engin Ergönültaş'ın "dolmuş müziği..." yazısıyla ilgili olarak, tek kıstasın halkın ilgisi olmaması gerektiğini, halkın içindeki olumsuz eğilimlerle uzlaşılmaması tersine alternatif getirerek mücadele edilmesi gerektiğini belirtti.

İDGSA Sinema Televizyon Enstitüsü'nün yayınladığı albümün kapağı

IDGSA Sinema Televizyon Enstitüsü "Fotoğraflarla Türk Sineması" albümü yayınladı

Katalogda yer alan "Yılanların Öcü"nden bir fotoğraf

İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisine bağlı Sinema - Televizyon Enstitüsü, "Başlangıcından Bugüne Fotoğraflarla Türk Sineması" adlı bir katalog yayınladı. Tanıtma broşürü niteliğindeki katalog, 2. İstanbul Sanat Bayramı bünyesinde açılmış olan "Başlangıcından Bugüne Fotoğraflarla Türk Sineması Sergisi"nin küçük bir modeli olarak düzenlenmiş bulunuyor.

Katalogda Türk sinema tarihi İngilizce ve Türkçe özetleniyor. Bu konuda Giovanni Scognamillo'nun "Türk Sinemasına Genel Bir Bakış" adlı değerlendirmesine yer veriliyor. Katologda Türk sinemasının oluşumunda emeği geçmiş çeşitli dönemlerin yönetmenleri ürünleriyle birlikte tanıtılıyorlar.

Kataloğun "Yeni kuşaklara ve ilgi duyanlara bu sanatın gelişiminin dününü ve bugününü, kısa ve kolay bir biçimde tanıtmayı amaçladığı" belirtiliyor

FOTOĞRAF SERGİSİ SÜRÜYOR

Sinema-Televizyon Enstitüsü, çıkardığı albümde yer alan fotoğrafların bir bölümünü, daha büyük boyutlarda Enstitü salonunda sergilemiş bulunuyor. Bir süredir devam eden sergi özellikle özenli düzenlenişi ve teknik üstünlüğü ile ilgi topluyor. Sergide Türk sinemasının bellibaşlı yönetmenleri tipik filmleriyle birlikte yer alıyor.

Boğaziçi Üniversitesinde "Sevdamız Kavgamızdır" adlı müzikli gösteri yapıldı

Boğaziçi Üniversitesi Müzik Kulübünün düzenlediği "Sevdamız Kavgamızdır" adlı müzikli gösteri, 25 ve 26 Aralık akşamları yapıldı.

Nazım Hikmet'in yaşamının, mücadelesinin, sevda ve kavga üzerine görüşlerinin yansıtıldığı gösteride Nazım'ın şiirleri, şiirlerinden yapılmış besteler ve çeşitli slaytlar sunuldu. Aralarında Zülfü Livaneli, Timur Selçuk ve Ruhi Su'nun bestelerinin de bulunduğu, ancak büyük çoğunluğu Müzik Kulübü üyeleri tarafından gerçekleştirilmiş besteler, saz, gitar, flüt ve piyano eşliğinde koro ve solistler tarafından icra edildi. Müzik parçalarının arasında Kudret Zeytinoğlu tarafından hazırlanan ve ağırlıklı olarak Nazım'ın şiirlerinden yapılmış derlemelerin yer aldığı bir metin yine Kudret Zeytinoğlu ve Oya Yeşilkent tarafından okundu.

Gösteride özellikle Mahmut Abra yönetimindeki koro başarılıydı. Müzik parçalarının seslendirilmesinde, saz - piyano, saz - gitar - flüt gibi değişik düzenlemeler yer alıyordu.

KİTAPLAR
AYLIK DERGİ
OCAK 1980

"Kitaplar" dergisi Tarık Dursun Kakınç'ın yönetiminde yeniden yayınlanmaya başladı. Ocak 1980 tarihli ilk sayısının kapağı görülüyor.

Engellemeler yüzünden yayınına uzun süre ara veren

Kitaplar dergisi yeniden yayınlanmaya başladı

Kitaplar dergisi yeniden yayınlanmaya başladı. Yazar Tarık Dursun Kakınç'ın yönetiminde yayınını sürdürürken bundan birkaç yıl önce kapanan dergi Ocak 1980 sayısıyla yeni yayın yaşamına başladı.

Yine Tarık Dursun Kakınç'ın yönettiği Kitaplar'ın Ocak 1980 tarihli ilk sayısında İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın'ın Yazar Hakları konulu bir incelemesi ve Prof. Dr. Nusin Ayiter'in "Eser Sahipleri ve Örgütlenme" başlıklı yazıları yer alıyor.

Kitaplar dergisinde ayrıca "Edebiyat Söyleşileri" köşesinde Çetin Altan'ın, Tarık Dursun Kakınç'ın ve Melih Cevdet Anday, Oktay Akbal, Ahmet Köklügiller'in yazıları bulunuyor. Bu arada dergide Aziz Nesin'in "Telif Hakları Sorunlarımız" başlıklı bir yazısına da yer verilmiş.

7 den 70 e spor... 7 den 70 e spor...

79'da SPORUMUZ

Futbol

Anadolu takımları zorlu maçlar çıkarırken, üç büyükler bunalıma düştü

Artık 3 büyükler diye bir efsane kalmadı. Anadolunun dört bir köşesinden lige yükselen futbol takımları oldukça başarılı sonuçlar alıyorlar. 3 Büyükler artık Anadolu takımları karşısına, "Bu maçı nasıl olsa alırız." havası ile çıkamıyorlar. Milli maçlarda 11 kişilik kadroda 8-9 kulüpten futbolcunun yer aldığını gördük.

Milli takımımızın ise 1979'da eskiye oranla başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Ayyıldızlı onbirimiz Avrupa Uluslar Kupası elemelerinde Galleri yenerek B. Almanya ile grup finali oynadı.

Galatasaray'da artık Anadolu takımlarının karşısına eski rahatlığıyla çıkamıyor. Hatta kendi sahasında bile deplasman maçı oynuyor.

Olaylar...Olaylar...Olaylar...

İşte sporumuzda artık sık sık görmeye başladığımız manzara... Seyirciler birbirlerine düşürülmüş, kavganın büyümesi güçbela önleniyor...

Anarşi, sporumuzun içine de girmeğe başladı. Bir bakıyorsunuz filanca maçta hakem tartaklanmış, tribünlerde taraftarlar kıyasıya kavgaya girişmiş, bir bakıyorsunuz bilmem hangi salonda oyun alanına yabancı madde atılmış veya hakem oyuncunun saldırısına uğramış ve yediği bir yumrukla yere serilerek komaya girmiş. Hatta bir yan hakemin tribüne çıkarak elindeki bayrak sopasıyla seyirciyi dövdüğünü bile görebiliyoruz.

Bu tür olaylar giderek 1979 yılında çoğaldı. Öyle ki olaylar, faaliyetlerimizi durdurmakla tehdit ediyor. Nitekim son günlerde gelen bir haber de olayların devamı halinde UEFA'nın karşılaşmaları seyircisiz oynatma kararı alabileceğini duyuruyordu. Dileriz 1980 de bu gibi olayları doğuran faktörlerin giderilmesi yolunda olumlu çalışmalar yapılır da SPOR faaliyetleri istenen amacına ulaşır.

Güreş

Güreşçilerimiz federasyonu protesto için kampı terketti

Güreşimiz geçen yıl buhranlı bir dönem yaşadı. Federasyon değişiklikleri ve yönetimdeki çıkan çatışmaları sonucu güreşçilerle teşkilat arasındaki gerginlik Akdeniz oyunları öncesinde güreşçilerin protesto amacıyla kampı terketmelerine neden oldu.

Seyhan Aslanlı Nurettin Kurt, Halil Aras Şenol Tenekecioğlu ve Hüseyin Çokal serbestte, Salih Bora ile Kenan Ege de greko-romende isimlerini duyuran güreşçilerimiz oldular. Ancak Dünya Şampiyonasına katılmayışımız hoş karşılanmadı.

Güreşçilerimiz en sonunda federasyonunun keyfi kararlarına dayanamadılar ve bu tutumu protesto etmek için kampı terkettiler.

Basketbol

Galatasaray, Fenerbahçe'nin ligden düşmeleri önlendi

Basketbol Federasyon kararları nedeniyle oldukça çalkantılı bir yıl geçirdi.

Deplasmanlı ligde birtakım tartışmalı sonuçlar Uğur Erel federasyonu tarafından çözüme bağlanamadığı gibi, son anda alınan bir kararla da Galatasaray ile Fenerbahçe'nin ligden düşmeleri önlenmiş oldu.

Yunanistan'da yapılan Avrupa finallerinde başarılı olamayan milli takımımız Balkan Şampiyonasında 3. olarak teselli buldu. Akdeniz oyunlarında ise Mısır'a yenilerek madalyayı kaybettik. Eczacıbaşı ile Tofaş SAS ile Avrupa kupalarında ilk 8. takım arasına girerek başarılı oldular ....

Atletizm

Başarılı bir grafik çizemedik

Yurdadön Atatürk koşusunu kazandı

Eski milli atletlerimizin kaldıkları barakalardan çıkartılmak istendikleri şu günlerde, bu branşımızın 1979'da başarılı bir grafik çizdiğini söyleyemeyiz. Uluslararası alanda, Akdeniz oyunlarında üçüncü olan maratoncumuz Mehmet Terzi ile Atina maratonunda birincilik alan belli, başarı sağlayan atletlerimiz oldular. Balkan şampiyonasında ise atletlerimiz vasatın üzerine çıkamadılar.

Voleybol

Voleybolda Milli Takımımız Balkan Şampiyonası ve Bahar Kupasında başarı sağlayamadı.

Milli Takımımız, Balkan Şampiyonasında ve Bahar Kupasında başarı sağlayamadı

Bahar Kupasında altıncı, Balkan Şampiyonasında ise sonuncu olan milli takımımız pek başarı sağlayamadı.

Maç yapmadan veya zayıf rakiplerle oynayarak tur atlayıp Avrupa'da ilk 8 takım arasına yükselen Eczacıbaşı erkek ve bayan voleybol takımları ile Vinylex voleybol takımını, Avrupa kupalarında bundan sonraki turlarda zorlu rakipler bekliyor.

Yurtta 1 yıl böyle geçti

SPOR SERVİSİ

1979'un hayırlı ve uğurlu olmasını dilemiştik ama olmadı. Politik tasarruflar sporumuzda istikrarsızlığa neden olurken yurt içinde kendi yağımızla kavrulduk. Yurt dışındaki başarılarımız ise Edirne'nin ötesine pek geçmedi.

Öte yandan takım sporlarımız ferdi sporlarımıza oranla, daha çok kitlenin dikkatini çektikleri için şanslıydılar. Bu nedenle ferdi sporlarımızdan bazılarının adını yine ya duyamadık ya da arada sırada işittik.

Derken 14 Ekim seçimleri ile teşkilatta yeni birtakım gelişmeler oldu. Bakan ve ardından da birçok federasyon değişti. Yeni teşkilatın kurulması ile de politik atamalar kendini gösterdi. Hatta 1979'un son günlerinde başlayan yeni bir uygulama ile sporcular politik tasarruflara alet edilmeğe başlandı. Dolayısı ile 1980 yılı da yeni çalkantılara sahne olacağa benziyor.

Yüzme

Özüak, Balkan Şampiyonasında 1 gümüş, 1 bronz kazandı

Yüzmede Murat Özüak Balkan Şampiyonasında bir gümüş ve bir de bronz madalya kazanırken, minik kulaçlarımız uluslararası müsabakalarda çeşitli başarılar elde ettiler. İlk kez bir bayan yüzücümüz, Adanalı Nesrin Olgun Manşı geçti. Sutopunda başarılı olamazken, tramplen atlamada Balkan üçüncüsü olarak ilk kez madalya kazandık

Murat Özüak

Masa tenisi

Vasil Aleksandiridis

Masa tenisçilerimiz sessiz bir başarı elde ettiler

Masa tenisçilerimiz 1979 yılında sessiz ve derinden giderek başarılı oldular. Avrupa birinciliğinde mücadele eden sporcularımız ayrıca Akdeniz oyunlarında üçüncü olarak başarı kazandılar. Özellikle Vasil Aleksandridis, Oktay Çimen ve Kadriye Poyrazoğlu masa tenisinde daha uzun yıllar adımızı duyuracağa benziyorlar.

Hentbol

Gelişimi hızlandırmak gerek

Bu branşımız ise henüz gelişmekte olduğu için herhangi bir eleştiri yöneltmek istemiyoruz. Ancak gelişimi hızlandırmak ve en kısa zamanda yurt dışında da adımızı duyurmak için sporcu, antrenör ve hakemlerin eğitilmesi gerektiği kanısındayız

Boks

Balkan Şampiyonasında Angın'ın ikinciliği ile yetindik

Eldivenlerimiz ringlerde pek başarı sağlayamadılar. Bırakın Avrupa şampiyonasını Balkan şampiyonasında bile sadece Bülent Angın'ın ikinciliği ile yetinmek zorunda kaldık. Akdeniz oyunlarında ise Bülent Angın üçüncü, Necmi Akkoyun ikinci ve Selami Karakelle de üçüncü oldular.

Halter, Jimnastik, Tenis, Yelken, Kürek, Okçuluk, Bisiklet, Kayak, Dağcılık ve Eskrim

HALTER:

Uluslararası müsabakalarda bir veya iki sporcu ile de olsa adımızı duyuruyorduk, ama o günleri bile arar olduk. 1979'da uluslararası alandaki tek başarıyı Harun Akkaya elde etti. Akkaya Akdeniz oyunlarında bronz madalya kazandı.

TENİS:

Birtakım faaliyetlere rağmen tenisçilerimizden yine iyi haberler alamadık. Alışılagelmiş bir şekilde faaliyetlerini sürdüren tenisçilerimizden bu tempo ile daha bir süre başarı haberleri alamayacağız herhalde.

JİMNASTİK, YELKEN, KÜREK, ATICILIK, OKÇULUK, BİSİKLET, KAYAK, DAĞCILIK ve ESKRİM'de ise....

Ölü birer sezonu daha geride bıraktık. Olumlu herhangi bir iş yapıldığından başarılı herhangi bir sonuç alındığından söz etmek oldukça zor. Bakalım 1980 yılı bu branşlarda herhangı bir değişiklik getirecek mi ?

BİNİCİLİK

Adını Türkiye çapında duyuran binicimiz Kaya Oktayören Balkan ikinciliği kazanırken gençlerde Hulki Karagülle daha büyük bir başarı ile Balkan Şampiyonluğunu elde etti.

Judo

Judocularımız, geçen yıllara oranla form düşüklüğü gösterdi

Avrupa çapında pek başarılı olamayan judocularımız geçen yıllara oranla form düşüklüğü gösterdiler. Bu spor branşımız da Süheyl Yeşilnur, Ahmet Özmer ve Kemal Korucu'nun Akdeniz oyunlarında kazandıkları birer bronz madalya ile 1979 yılını geride bıraktı.

DGBF...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Birlikleri Federasyonu olarak, 1980 yılını Gençlik Yılı ilan ediyoruz. Okullarımıza huzur, ülkemize aydınlık günler getirmesi dileğiyle tüm gençliğin ve halkımızın yeni yılını kutluyoruz.

"Federasyonumuz aldığı bir kararla, gençlik sorununun çözülmesi doğrultusunda önemli adımların atılacağına inandığımız 1980 yılını gençlik yılı ilan etmektedir.

"Gençliğin ve okullarımızın başına musallat olan, Rusya'nın kışkırttığı gruplar ve Türkeş'in komandoları gençlikten hızla tecrit olmaktadır. Gençlik artık bu çetelerden nefret etmektedir. Çıkış yolu aramaktadır. Gençlik, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanmasını istemekte ve bunun için zorbalara baş kaldırmaktadır.

"Bu şartlarda, zorbalık okullarımızda fazla uzun ömürlü olmayacaktır. 1980 yılı, gençliğin zorbalığa karşı mücadelesinde bir atılım yılı olacaktır. Federasyonumuz, gençliği zorbalara asla terk etmeyecektir. Gençliğin mücadelesine önderlik edecek, okullarımızda huzurun sağlanması ve gençliğin özgürlüğe kavuşması için mücadele eden herkesle birleşmeye çalışacaktır.

"Bu inançla gençliğe, okul idarelerine, öğretim üyelerine sesleniyoruz:

"Okullarımızda huzurun sağlanması için, somut işbirliğine yönelelim, bunun için kararlar alalım, birleşelim.

"Demirel iktidarına sesleniyoruz: Okullarımızda huzurun sağlanması, tarafsızlık içinde, gerek sol görünümlü, gerekse de sağ terör örgütlerinin üzerine kararlılıkla yürünmesine, gençliğin özgürlüklerine saygı gösterilmesine bağlıdır. Türkeş'in komandolarına cesaret verilmemelidir.

Basını ve TRT'yi de zorbalığa karşı mücadele eden gençliğin sesine kulak vermeye çağırıyoruz."

Apocular...

(Baştarafı 1. Sayfada)

uğrayarak öldürülmek istendi. Arabada bulunan diğer yolcuların müdahalesi üzerine Apocular emellerine ulaşamadılar.

Daha sonra Apocular ikişerli gruplar halinde, Temirtak durağında, Çiflik mevkiinde ve Tunceli-Bingöl yol ayrımında inerek çevrede bulunan köylere gittiler.

Bu şahısların yüzlerce cinayet işleyen vurucu bir tim olduğunu söyleyen Sedat Kılıç saldırıda Resul diye bilinen birinde olduğunu belirtti.

Sedat Kılıç daha sonra yetkilileri uyararak bu çetelere karşı tedbir alınmasını istedi.

Öte yandan önceki günde Elazığ Fevzi Çakmak Mahallesi'ndeki evlerine gitmekte olan iki devrimcinin yolu Apocular tarafından kesildi. Ancak Apocuların bu saldırısına karşı, devrimcilerin direnmesi sonucu saldırganlar kaçmak zorunda kaldılar.

Bu saldırının başını İstanbul Eczacılık Fakültesinden ayrılan ve çeşitli cinayet, soygun olaylarına adı karışan Şah İsmail Al'ın çektiği belirlendi.

UDC'nin...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Dunya, 35 bin askeriyle Afganistan'ı işgal eden Rusya'yı lanetlerken, Politika birbiri peşisıra yapılan darbelerin sonuncusunda, nihayet "Ulusal Demokratik Cephe"nin kurulduğunu haber veriyor.

Birinci darbeyi olumlu karşılayan Politika gazetesi, ikinci darbenin devrimde bir adım olduğunu söylemişti.

Üç gün önce yapılan, şimdilik son darbe, Sovyet askerlerinin bizzat Afganistan'a girmesiyle gerçekleşince, Politika gazetesinin "Ulusal Demokratik Cephe"nin kurulduğunu haber vermesi, Politika gazetesinin Türkiye'de kurulmasını istediği "UDC"yi açıklığa kavuşturdu.

TELEVİZYON

19.00 HABERLER

19.05 GÖKYÜZÜ PRENSLERİ

19.30 KÖY

20.30 HABERLER

21.15 BEŞ DAKİKA

21.20 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

21.40 TV'DE TÜRK SİNEMASI

Yönetmenliğini Osman Seden'in yaptığı, başrollerinde Ediz Hun ve Gülşen Bubikoğlu'nun oynadıkları "100 lira ile evlenilmez" adlı film yayınlanacak.

23.10 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Ezgi Kervanı
05.30 Şarkılar
06.30 Günaydın
07.30 HABERLER
08.00 Türküler Geçidi
08.30 Şarkılar
09.02 Türk Hafif Müziği
09.20 İz Bırakanlar
10.01 Arkası Yarın
11.05 Türk Halk Müziği
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
13.15 Saz Eserleri
14.32 Bir Bestecimiz var
15.01 Tangolar
15.15 Biz Yaşlılar
15.35 Türk Düğün Gelenekleri
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
20.02 Köy Dağarcığı
20.27 Biz Bize
20.45 Hafif Müzik
21.30 Müzik Magazin
23.00 HABERLER
23.10 Ay'ın Ardından
00.02 Gece Konseri
00.55 Günün haberlerinden özetler
01.05-05.00 Gece Yarısı

TRT 2

08.00 Açılış
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Solistler Geçidi
09.30 Sabah Konseri
10.30 Geleneklerimiz Göreneklerimiz
11.00 Yurttan Sesler Kadınlar Topluluğu
12.15 Oda Müziği
13.00 HABERLER
14.00 Türküler Geçidi
15.00 Türküler
16.00 Hafif Müzik
16.20 Arkası Yarın
17.00 Anıların Müziği
18.15 Günlerle Gelen
19.00 HABERLER
19.45 Türküler
20.30 Küçük Konser
21.00 Sanat Olayları
21.30 Türküler
22.00 Hafif Müzik
23.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
23.30 HABERLER
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Küçük Konser
10.00 Çeşitli Sololar
10.30 Ülkeler ve Müzikleri
11.00 Öğleye Doğru
12.09 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
15.00 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
17.09 Müzikli Dakikalar
18.00 Salıdan Salıya
19.00 Çağdaş Müzik
19.30 Çeşitli Müzik
20.00 Müzik Sözlüğü
21.00 Solodan Orkestraya
22.09 Gecenin Getirdikleri
23.00 Salı Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Amin'e bağlı...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Bu arada, Kabil Havaalanının ulaşıma açılması üzerine, Kabil'e gelen bir grup Batılı gazeteci, ülkeye gidişlerinden 7 saat sonra sınırdışı edildiler. Kabil havaalanından geri dönen Batılı gazeteciler, yetkililerin güvenliklerini sağlayamayacaklarını öne sürerek ülkeye girişlerine izin vermediklerini söylediler. Gazeteciler, havaalanı ve çevresinde çok sayıda Sovyet askeri ve tankının bulunduğunu da kaydettiler.

CHRİSTOPHER AVRUPA'DA

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Warren Christopher başkanlığındaki bir ABD heyeti, Londra da beş Batılı ülke temsilcisiyle, Afganistan'daki darbe konusunda görüşmelerde bulundu. İngiltere, Federal Almanya, Fransa, İtalya ve Kanada temsilcileriyle görüşen Christopher, Brüksel'de de NATO üyesi ülkelerin temsilcileriyle görüşüyor.

Ayrıca, ABD'nin Japonya, Çin ve İslam ülkeleri yetkilileriyle görüşmeler yapacağı bildiriliyor.

Öte yandan diplomatik gözlemciler, Afganistan olayları nedeniyle ABD Savunma Bakanı Harold Brown'un Çin'e yapacağı gezinin daha da önem kazandığını ifade ediyorlar.

* Bu arada, ABD Başkanı Carter'ın Ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski, Afganistan'daki Sovyet askeri varlığının onbinleri aştığını belirterek, ABD'nin herhangi bir dış saldırı durumunda Pakistan'a karşı savunma konusunda vermiş olduğu taahhütleri yerine getirmeye hazır olduğunu söyledi. Brzezinski İranlılara da seslenerek şöyle dedi: "Amerikan düşmanı olsa da her İranlı Sovyet birliklerinin Afganistan'a girmesinden sonra şunu düşünmelidir: İran'ın toprak bütünlüğü 25 yıldır ABD tarafından güvence altına alındı. İran yasal olmayan davranışları yüzünden şimdi tecrit olmuş bir durumdadır. Bu da İran ve bölgedeki diğer rejimler için iyi bir şey değildir. İran'ın güvenliği, istikrarlı ilişkilerle güçlenebilir."

DÜNYADAKİ TEPKİLER

Afganistan'daki müdahale ile ilgili ABD temaslar yürütürken, Suudi Arabistan meseleyi görüşmek üzere BM Güvenlik Konseyine başvurdu. Suudi Arabistan'dan başka, Mısır ve Kuveyt hükümetleri de Sovyetler Birliği'ni protesto ettiler.

* Bu arada en şiddetli tepkiler Pakistan'dan geliyor. Hükümet yetkilileri, Afganistan'daki gelişmelerden ve darbeci Karmel'in demecinden kaygı duyduklarını ve bunun barış içinde bir arada yaşama ilkesini ve Birleşmiş Milletler yasasını ihlal ettiğini açıkladılar. Açıklamada, daha önceki darbeler sırasında Pakistan'ın sessiz kaldığı, fakat şimdi dıştan bir askeri müdahalenin sözkonusu olduğu belirtildi. Pakistan Radyosu, olayı birinci haber olarak verdi. Pakistan yetkilileri, Sovyet eyleminin İran ve Pakistan'ı doğrudan tehdit ettiğini ifade ediyorlar.

* Öte yandan, Yugoslavya Dışişleri Bakanlığından yapılan bir açıklamada, Afganistan'daki gelişmelerin uluslararası ilişkileri etkileyeceği için büyük bir kaygı ile izlendiği belirtildi.. Açıklamada, Afganistan'ın Bloksuzlar hareketine üye olmasından dolayı, son gelişmelerin şaşkınlıkla karşılandığı ifade edildi. Romanya'nın da işgali mahkum ettiği gelen haberler arasında.

* Pekin'de çıkan "Halkın Günlüğü" gazetesinde yayınlanan bir yorumda, Sovyetler'in ilk kez bir Üçüncü Dünya ülkesine açıkça askeri eyleme geçtiği kaydedilerek, bunun Sovyet yayılmacılığında yeni bir aşamayı gösterdiği belirtildi.

Moskova'nın yayılmak için Kübalı ve Vietnamlı paralı askerleri kullandığına işaret eden yorumda şöyle deniyor: "Afganistan'daki karışık durum, Sovyetler'i bu ülkeyi doğrudan denetim altına almak için askeri fetih yoluna sevketti."

* Bu arada Çin Dışişleri Bakanı Huang Hua, Sovyetler Birliği'nin Pekin Büyükelçisini çağırarak, Afganistan'daki Sovyet askerlerinin derhal geri çekilmesini istedi.

Çin Dışişleri Bakanı, Çin'in komşusu bu ülkenin Sovyet askerlerince işgal edilmesinin Çin'in güvenliği için önemli olduğunu belirtti ve Çin halkının, gelişmeleri yakından ve kuşkuyla izlediğini söyledi.

* Belçika hükümeti, "Afganistan'da Sovyet işgali bu bölgede ve dünyada barış ve denge konusunda ciddi kaygılara yol açmıştır" dedi.

Dışişleri Bakanı da bu konuda Sovyetler'den gelen açıklamaları dikkatle incelediğini, gelişmelerden endişe duyduklarını söyledi. Belçikalı bakan, "Afgan halkının herhangi bir müdahale olmadan ve kendi özgür iradesiyle kendi hükümetini ve geleceğini seçmesi doğru olurdu" şeklinde konuştu.

* İngiliz "Financial Times" gazetesi, olayı ele alan bir yorumunda "Sovyetler'in, yutabileceğinden daha büyük bir lokmayı çiğnemeye çalıştığını" yazdı.

SOVYETLER'İN TUTUMU

Afganistan olayına bütün dünyada tepkiler gelişirken, Sovyetler umursamaz bir tutum içinde gözüküyor. Parti organı "Pravda" gazetesinde çıkan bir yorumda, Hafızullah Amin'i deviren darbenin Sovyet birliklerinin gönderilmesinden önce meydana geldiği ileri sürüldü. Yorumda Amin'in "yurtsever güçler" tarafından devrildiği ve yargılanarak idam edildiği ifade ediliyor.

Yorumda ayrıca, Afganistan'a gönderilen birliklerin bu ülkede ABD, Çin ve Mısır tarafından desteklendiği iddia edilen "karşı devrimci çeteler"in ayaklanmasını bastırdıktan sonra geri çekileceği ileri sürüldü.

Asyalı diplomatlara göre, henüz bir kısmı girmemiş olmakla birlikte Sovyet askeri gücü 45 bini bulacak.

* Bu arada Babrak Karmel, Kabil radyosunda yayınlanan demecinde, İran, Pakistan, Hindistan ve Çin ile iyi ilişkiler kurmak istediğini söylerken, Sovyetler'le ilişkilerin Afgan halkının arzusu ve vatanseverlik duyguları doğrultusunda geliştiğini iddia etti.

* Öte yandan haber ajansları, Vietnam ve Güney Yemen'in Afganistan'daki yeni yönetime mesaj gönderdiklerini bildiriyor. Suriye'deki yarı resmi "Teşrin" gazetesi de işgali destekler bir tutum aldı.

DGBF VE SÜKAN'IN AÇIKLAMALARI

Devrimci Gençlik Birlikleri Federasyonu Genel Başkanı Ali Tablacı bir açıklama yaparak, Rusya'nın Afganistan'da yaptığı darbeyi protesto etti. Bu olayın, yeni bir Çekoslovakya ve savaş hazırlıklarının önemli bir parçası olduğunu belirten Tablacı, Pakistan, İran ve Türkiye'yi de aynı tehlikenin beklediğini söyledi. Tablacı açıklamasında, "DGBF olarak, Rusya'nın Afganistan'ı işgalini protesto etmeye çağırıyoruz. Bu bir yurtseverlik görevidir" dedi.

* Öte yandan, Demokratik Parti Başkanvekili Dr. Faruk Sükan, Afganistan'daki olaylardan Türkiye'nin ciddi bir ibret dersi çıkarmasını istedi. Sükan, bütün siyasi parti ve grupların iki süper devletin Türkiye üzerindeki tertip ve oyunlarına karşı işbirliği yapmaları gereğini belirttikten sonra, bu işgal olayı üzerine Türkiye'nin bağlı bulunduğu ittifaklar sisteminin yeniden gözden geçirilmesini istedi. Sükan, Türkiye halkının da, demokratik rejimimizi zedelemeyen ve bağımsızlığımıza halel getirmeyen yeni bir devlet politikası geliştirilmesini beklediğini de sözlerine ekledi.

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Mustafa ÖZCAN

(Baştarafı 1. Sayfada)

zin yeterli olacağını da sözlerine ekledi.

GENEL KURMAY BAŞKANI EVREN

Genel Kurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ülkemizin Cumhuriyet tarihinin en büyük bunalımı ile karşı karşıya bulunduğunu belirterek, "içinde bulunduğumuz durum, dış ve iç düşmanlarımızca gayet iyi değerlendirilmekte, bölünmezliğimiz ve bütünlüğümüz yok edilmek istenmektedir" dedi.

Orgeneral Evren, yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajda, silahlı kuvvetlerin üstlendiği sıkıyönetim görevinin, mevcut yasaların verdiği imkanlar çerçevesinde, karanlık güçlerin faaliyetlerinin kitle olayı haline dönüşmesine mani olduğunu açıkladı.

'Evren açıklamasında daha sonra yurdumuzun etrafındaki ülkelerde oynanan ve ülkemizde de oynanmak istenen oyunların değerlendirilmesinin bu açıdan yapılması gerektiğini ifade etti ve şöyle dedi:

"Silahlı kuvvetlerimizin dünya ülkeleri arasındaki layık olduğu yere ulaşmasında Türk askerlerine has disiplin anlayışının oynadığı rol çok büyüktür. Bu askerin komutanlarına tam itaatı ve saygısından, astlarına sevgisinden kaynaklanan ve maddi değerler ile ölçülemeyen bir disiplin anlayışıdır. Bu konularda kulaklarımıza ulaştırılmaya çalışılan yanlış ve maksatının ne olduğunu söyleyenlerinde iyi bildiği seslerden uzak durunuz."

DENİZCİER'İN MESAJI

Demokrasinin korunmasının başta parlamentonun ve onun ayrılmaz parçası olan siyasi partilerin ilk görevi olduğunu belirten Denizcier, "Asırlarca hür yaşamış büyük Türk milleti köleliğin, diktanın ve demokrasi dışı tüm yönetimlerin karşısındadır. Ve karşı olduğunu tarih boyunca göstermiştir. Türk insanının yapısı budur" dedi.

Ekonomik alandaki anarşinin önlenmesini de isteyen Denizcier, "Siyasi bunalımlardan ve terörün yarattığı dumanlı havadan faydalanmak isteyen haksız kazanç sahiplerine ve piyasa vurguncularına fırsat verilmemelidir" dedi.

Denizcier ayrıca, 1980 yılında ,"Demokrasiye ve Atatürk ilkelerine saygı kampanyası"nın başlatılacağını da açıklayarak, demokrasiye yürekten bağlı gerçek vatanseverleri, parlamentoda temsil edilen siyasi partileri, tüm aydınları, gerçek anayasal kuruluşları bu kampanyaya katılmaya çağırdı.

ANKARA BELEDİYE BAŞKANI DİNÇER

Ankara Belediye Başkanı Ali Dinçer yeni yıl dolayısıyla yayınladığı mesajda" 1980 yılında demokrasi için, barış için, kardeşçe bir yaşam için en az demokrasi düşmanı eşkiyalar kadar cesurca davranmalıyız gayretli olmalıyız" dedi. Dinçer mesajında demokrasinin yerine başka rejimler gelmesini umanlar da bulunduğunu ve bu umutlarını gerçekleştirmek için ellerinden geleni yaptıklarını hr gün kargaşa çıkardıklarını da sözlerine ekledi.

Direnen Afgan halkına selam

(Baştarafı 1. Sayfada)

Demokratik Cephenin kurulduğunu belirtiyor. UDC Türkiye'den önce Afganistan'da kurulmuş. Moskova yanlılarının UDC gürültülerinin ne olduğu şimdi daha açık ortaya çıkmıştır. Sovyet çizmesiyle kurulan cephe. İşte bunun adı UDC'dir. Hâlâ UDC'yi demokratik bir çaba olarak görenlere ithaf olunur.

* * *

Sovyet işgali ülkemizde de sert tepkilerle karşılandı. Başta hükümet olmak üzere, MSP, TİKP ve SDP işgalin ağırlığını belirten açıklamalar yaptılar. Ancak ilerici geçinen bazı çevreler ise olayı geçiştirmeye çalışan bir tutum içine girdiler. Ecevit'in şu ana kadar işgale tepki göstermemiş olması da Milli Kurtuluş Savaşı içinde doğmuş CHP için üzüntü vericidir.

Sovyetler dünyayı hakimiyet altına almak için bir ülkenin bağımsızlığını çiğnedi mi çiğnemedi mi? Bu emperyalist istilaya gösterilen her tepki saldırganı durdurmak için gerekli midir, değil midir? Devrimcinin ve ilericinin görevi, anti-emperyalist mücadelenin kararlı bir savunucusu olmak mıdır,değil midir?

Ali Sirmen dünkü yazısında yarım ağızla, Sovyet işgalini kınarken, işgale tepki gösteren hükümete saldırıyor. Yıllardan beri ilk defa bir hükümet daha ilk günden kutlanacak olumlu bir açıklama yapıyor, onu da karalamaya kalkışıyorlar.

Niyetiniz acı çeken Afgan halkını desteklemek mi,yoksa hükümete saldırmak mı? Sirmen'in "Eski Amerikancı Dışişleri Bakanı böyle davranamaz" diye ortalığa atılması en fazla işgale direnen halka zarar veriyor. Hükümet tepki göstermese daha mı iyi olacak? Kaldı ki hükümetin aldığı anti-emperyalist karar, Sirmen'in açıklamalarından daha tutarlı ve Afgan halkına destek olucudur.

Dün artık geride kaldı. Bugün anti-emperyalistliğin en önemli ölçülerinden biri Sovyet saldırganlığına karşı çıkabilmektir. Burası bir mihenk taşıdır. Kim ki Moskova'nın dünyayı hakimiyet emellerine şu veya bu ölçüde hoşgörü gösterir ve kararlı olarak karşı çıkmazsa, onun anti-emparyalistliği de inandırıcı olmaz. Yoksa Amerikancı diye nitelenen birçok kimsenin gerisinde kalır ve geçmiş hatıralarla kendini aklamaya çalışır

CHP'li 4 parlamenter Tekel işyerindeki direnişle ilgili incelemelerde bulundular

ANKARA(ÖZEL)

CHP'li 14 parlamenter Tekel'e ait işyerlerinde devam eden direnişlerle ilgili incelemelerde bulundular ve bir basın açıklaması yayınladılar. CHP'li parlamenterler yaptıkları açıklamada özetle şu görüşlere yer veriyorlar:

"Cephe döneminde göreve getirilen ve Tekel'de faşist militanları hakim kılmada katkısı olan bazı üst yöneticiler yeniden göreve getirilmeye başlanmıştır. Eski kadrolar yeniden işe alınarak işçiler ve memurlar arasında huzursuzluğun artmasına, baskı kıyım ve saldırılara yeniden başlanmıştır.

"Cibali İşyerinde işçi temsilcisi olan Sabahattin Çakmak haince öldürülmüştür.

"Direnişin bir haftayı geçmiş olmasına rağmen haklı talep ve isteklerine bu güne kadar bakanlık ve idarece herhangi bir ilgi ve yaklaşım gösterilmemiştir."

Ayhan Altuğ, Aysel Baykal, Çağlayan Ege, Doğan Güneş, Yalçın Gürsel, Osman Kaya, Sevil Korum, Abdurrahman Köksaloğlu, Doğan Onur Kazım Özeki, Cengiz Özyalçın, M.Emin Sungur, Besim Üstünel ve Ertuğrul Yolsal,yaptıkları açıklamada daha sonra Tekel işyerlerinde çalışan işçilerin bazı sorunlarına, toplu-iş sözleşmesinin uzama nedenlerine ve bunun sonuçlarına değinerek "İşçilerin sorunlarını daha üst düzeyde araştıracağımızı, ilgililer ve Gümrük ve Tekel Bakanı hakkında parlamento düzeyinde gereken girişimlerle sonuna kadar takip edeceğimizi kamuoyuna duyururuz." dediler.

Diyarbakır Tekel İçki Fabrikasında Fuel-oil yokluğundan üretim durdu

DİYARBAKIR (THA)

Bölgedeki 21 ilin rakı ihtiyacını karşılayan Tekel, Diyarbakır İçki Fabrikasında fuel-oil yokluğundan üretim tamamen durdu.

Yetkililer Batman'dan gelecek olan yakıtla üretime bir kaç gün içerisinde başlanabileceğini söylediler.

Dünya, 1980'lere...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Brejnev'in deyişiyle dünya çapında bir taarruz başlatan Sovyetler, dengeyi lehine çevirebilmek için var gücüyle bir dünya savaşı hazırlamaya başladı.

Binbir güçlük içinde bulunan Sovyetler, zengin Batının elindeki imkanlara göz dikmişti. Gelişebilmek için, büyük askeri gücünü kullanmak ve dünyayı ele geçirmek istiyordu. Bu durum, 1970'lerin yirminci yüzyılın en istikrarsız dönemlerinden biri olmasına yol açtı.

ABD'nin her parmağının altında bir pire vardı. Bu dev gücün her kımıldanışında bir başka yerde patlama oluyor ve Yanki imparatorluğu sarsılıyordu. Yalnız Hindiçini'de değil, İran'da, Nikaragua'da, El Salvador'da, Tayvan'da, Portekiz'de, Yunanistan'da, İspanya'da, 12 Mart Türkiyesi'nde, Afrika'daki ırkçı rejimlerde ve dünyanın birçok yerinde ABD çıkarları ciddi biçimde zedelendi. Öte yandan, Angola, Güney Yemen, Etyopya, Afganistan, Vietnam, Kamboçya, Laos ve Kuzey Yemen başta olmak üzere dünyanın birçok hassas noktasında Sovyetler kayda değer ilerlemeler sağlıyordu.

Dünyadaki "savaşa gidiş" ortamından nasibini alan Türkiye, Kıbrıs savaşıyla başlayan gelişmeler sonucu anarşi girdabına yuvarlanmaktan kendini alamadı. Gerçi "kuzey komşumuz"dan esen rüzgarın etkisinde kalanlar yüzünden, dünyadaki bu gelişmeler kamuoyundan gizleniyordu. Ancak, bir Müslüman ülkeye Rus hançerinin batırılmasıyla, Türkiye de artık yavaş yavaş yeni dünya durumuna gözlerini açıyordu.

KADER ORTAKLARIMIZ

Aşağı yukarı üçyüz yıldır, kaderlerimiz birbirine sımsıkı bağlı olan mazlum Rusya halklarının mücadelesi de, önümüzdeki gelişmelerde önemli bir etken olacak. Tarihin en şerefli mücadelelerinden birini veren Rus insan hakları savaşçıları, bağımsız işçi ve sendika hareketi özgürlüğü isteyen tüm insanlığın yüreğine su serpiyor. Ukrayna gibi Batı Sovyet milletlerinin mücadelesi yanında Orta Asya halklarının milli bağımsızlık istekleri Yeni Çarların önünde büyük bir engeldir. Bugün Afgan halkının üzerine sürülen Özbekler, Tacikler, Türkmenler ve Kazak savaşçılarının namlularını Moskova rejimine yöneltmeleri 1980'lerin beklenen bir gelişmesi. Öte yandan ülkenin dört bir yanına dağıtılmış olan Tatarların muhalefeti, bugün de Sovyet rejimine karşı etkili oluyor.

Rus çarlığına karşı Türkiye'yle tarihsel bir dostluğu bulunan onurlu ve özgürlüğüne düşkün Polonya halkı, Doğu Avrupa'nın en korkulan muhalif gücü. Çekoslovakya'daki köklü muhalefet de Kremlin'dekileri endişelendiren bir başka etken. Teknolojisi ve ekonomik gücü Rusya'dan çok daha fazla olan Doğu Almanya'da ise, vahşi emperyalistin baskısına karşı hoşnutsuzluk gitgide yükseliyor.

TÜRKİYE NELERLE KARŞI KARŞIYA

Terör, enflasyon, döviz yokluğu, enerji kıtlığı, işsizlik, ekonomik durgunluk kısacası her bakımdan istikrarsızlık içinde bulunan Türkiye, dünyadaki sarsıntının yarattığı büyük etkilerle 1980'lere giriyor. Bütün Avrupa'nın hissettiği bunalımı, zayıf bünyesi yüzünden daha da şiddetli olarak geçiren yurdumuz, yeni bir on yıla yeni umutlarla giriyor. Ancak, bu umutların hastalığın nedenini saptamayla gerçeğe dönüşebileceği de biliniyor.

1970'lerde ağladık, 80'lerde gülmek istiyoruz diyen yurttaşlarımız, artık yavaş yavaş gözlerini dünyaya çeviriyorlar. Sorunların çözümünü getirecek önlemler için, içinde bulunduğumuz bölgeye, dünya durumuna, büyük alt-üst oluşlara bakılıyor artık.

1980'LERDE DÜNYAYI NE BEKLİYOR

Köprübaşlarını ele geçirmek için adım adım ilerlemeye çalışan Sovyetler, başlıca olarak Avrupa'nın ortasını hedef seçmiş durumda. Ve Batının savunmasını çökertmek için en başta Ortadoğu'ya ve petrole el atmış bulunuyor. Sovyet çember narekatındaki ilk hedefler ise, Afganistan, Pakistan, İran ve Türkiye. Kamboçya, Güney Yemen, Eritre ve Angola ise harekatın diğer kollarını oluşturuyor. Fakat tıpkı ABD'nin 1960'lardan itibaren battığı Hindiçini deneyinde olduğu gibi, Rusya'da her girdiği yerde büyük tepki ve direnişle karşılanıyor.

Afganistan'da Müslüman gerillaların halk savaşı büyük boyutlarda devam ederken, Kamboçya'da Demokratik Kamboçya kuvvetlerinin milli bağımsızlık savaşı sürüyor. Müslüman Eritre halkının silahlı savaşı ve Angola'daki silahlı muhalefet Afrika'daki iki sıcak savaş cephesini oluşturuyor. Güney Yemen'de Suudi Arabistan'a, Körfez'e ve Afrika Boynuzu'na yönelik Sovyet-Küba hazırlıkları yoğun bir durumda.

Pakistan, zayıf rejimine rağmen Afgan halkı yanında Sovyetler'e karşı saf tutmaya devam ediyor. İran ise, bin türlü çelişme içinde bulunuyor ve henüz Sovyetler'den gelen tehlikenin ne kadar büyük olduğunun farkında değil. Afgan konusundaki İran'ın tutumu bu alanda yeni bir ışık.

Türkiye, bu ortamda 1980'lere girerken yerini sağlam belirleme, Sovyet tehdidine karşı uyanma, savaşa hazırlanma, anarşiyi yenme, birlik, barış ve özgürlük ortamını vakit geçirmeden yaratma görevleriyle karşı karşıya. Bütün bunları yapmak çok güç olsa bile, kurtuluş savaşı vermiş bir millet olan Türkiye insanları yine de ülkenin en büyük güvencesi.

PERİNÇEK: BÜTÜN DÜNYANIN YÜREĞİ MAZLUM AFGAN HALKIYLA BİRLİKTE ÇARPMAKTADIR"

TÜRKİYE Işçi Köylü Partisi (TİKP) Genel Başkanı Doğu Perinçek yeni yıl nedeniyle verdiği demeçte şunları söyledi.

"1980'e girerken bütün dünyanın yüreği mazlum Afgan halkıyla birlikte çarpmaktadır. 1968 yılında Çekoslovakya'yı işgal eden Rusya, Angola'da, Etyopya'da, Güney Yemen'de kanlı darbeler düzenlemiş, Kübalı paralı askerlerini Zaire'ye saldırtmış, Vietnam ordusuna Kamboçya'yı işgal ettirtmiş, son olarak kuklalarıyla denetimi altında tutamadığı Afganistan'a domuz sürülerini salmış, bağımsız bir ülkenin topraklarını açıkça çiğnemiştir. Rusya'nın ihtirası sınırsızdır Bu aç ayının şimdiki hedefi, Ortadoğu, . özellikle zayıf halka ilan ettiği Pakistan, İran ve Türkiye dir.

"1980'e, yüreğimizde anarşinin kurbanı onbinlerce yurttaşımızın acısıyla giriyoruz. Rusya'nın Beşinci Kolu sahte TKP: diğer yandan MHP adlı cinayet şebekesi ülkemizdeki kargaşalığı, terör ve cinayet ortamını bütün güçleriyle körüklemeye devam etmektedirler. Terör odakları, yurttaşlarımızı, barışın ve birliğin savunucusu olan yazarları, bilim adamlarını ve toplumumuzun seçkin kişilerini katlederek yurdumuzu kendi amaçlarına hizmet edecek bir iç savaşa sürüklemek istemektedirler.

"1980'e umutla giriyoruz.

"1980'ler, dünya halklarının Rusya'nın saldırılarına karşı dünya barışını ve milli bağımsızlıklarını savunmak için elele vererek mücadele ettikleri yıllar olacaktır.

"1980'ler, halkımızın, cephesini kuzeyden gelen tehlikeye karşı döndüğü, Rusya'nın yurdumuzu bölme ve ele geçirme çabalarına karşı birlik ve bağımsızlık bayraklarının yükseldiği yıllar olacaktır.

"1980'ler, MHP'den yaptığı katliamların hesabının sorulduğu, Rusya'nın Beşinci Kolunun yıkıcı faaliyetlerinin açığa çıkarıldığı, halkın barış ve özgürlük mücadelesinin anarşi odaklarını gerilettiği yıllar olacaktır.

"Halkımızın yeni yılını kutlar, bağımsızlık, barış birlik ve özgürlük mücadelesinde başarılar dileriz.

Manisa'da...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Önceki akşam saat 20.00 sıralarında tütün eksperi İsmail Yeşilyurt'un evine kimliği belirlenemeyen kişilerce patlayıcı madde atıldı. Atılan madde korkunç bir gürültüyle infilak etti. Patlama sonucu tütün eksperinin eşi Atilla Yeşilyurt derhal öldü, kızı Nursel Yeşilyurt ise ağır yaralandı. Nursel Yeşilyurt kaldırıldığı Manisa Devlet Hastanesinde tedavi altına alındı.

İSTANBUL'DA

Fındıkzade'de dün sabah Kahramanmaraş Öğrenci Yurdu önce silahla tarandı, sonra da bombalandı.

Fındıkzade Kızılelma Caddesi Türkçü Sokaktaki Kahramanmaraş Öğrenci Yurdunda dün sabah saat 08.30 sıralarında meydana gelen olayda can kaybı ya da yaralanma olmadı. Olay yerinde 9 ve 7.65 mm. çaplarında 20 kovan bulundu.

CHP Ortak...

(Baştarafı 1. Sayfada)

da CHP'nin tutumu belirlenecek.

CHP hükümeti tarafından hazırlanmış olan bu tasarılar bir yıl kadar önce Ortak Grupta şiddetli eleştirilerle karşılaşmış, bunun üzerine zamanın İçişleri Bakanı Hasan Fehmi Güneş,eski bakan İrfan Özaydınlı tarafından hazırlatılmış bu tasarıları geri alarak, eleştirileri dikkate alan değişiklikler yaptırmıştı.

Ancak AP hükümeti, CHP'nin ilk hazırlattığı tasarılara bağlı kalarak bunları Meclislere getirmiş, Danışma Kurulundan bu konuda bir karar çıkartamayınca, doğrudan Meclis gündemine alınmasını sağlamıştı.

Bu görüşmeler başlamadan önce de CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bu konuda AP'ye diyalogçağrısında bulunmuştu. Ecevit Genel Yönetim Kuruluyla yaptığı görüşmelerden sonra düzenlediği basın toplantısında AP'ye diyalog önerisini tekrarlamıştı.

Ecevit, Demirel'e, tasarıların görüşüleceği perşembe günü öğle saatine kadar süre tanımıştı.

Daha sonra toplanan CHP Ortak Grupları Yönetim Kurulu toplantısında ise, AP'nin diyalog çağrısını kabul etmemesi halinde Meclislerde bu yasalara karşı engelleme yapılması fikri üzerinde durulmuştu.

Aydınlık

BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmeni ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 22 49 54
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad.113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No:16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR; Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt /M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I, 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (Sütun snt) 250 TL □ 3.5.7. sayfalar (Sütun, snt) 300 TL □ 8. sayfa (Sütun/snt.) 400 TL □ 8. sayfa renkli (Sütun/snt.) 500 TL □ Yayın ilanı (Sütun snt.) 100 TL □ Doğum, Evlenme, Ölüm (5 sütun/snt.) 500 TL □ Küçük İlanlar (Kelimesi) 10 TL

22340-634

Davut Han'ın teslimiyetçi politikası, Moskova için bulunmaz bir fırsattı

Kabil sokaklarındaki mağazaların tabelalarında Rusça yazılar var. İşte bu da işgalin başka bir yönü.

Sovyet işgaline giden yol

Ruslardan ele geçirilen uzun menzilli silahlar

Rusya'da eğitim gördükten sonra Afgan ordusu saflarında çarpışan 2 pilot, Müslümanlara katılmış. Resimde 2 pilot, şıgıl gerilla üssü'nde AYDINLIK muhabiri Ragıp Duran'a bilgi veriyor

● 1964 yılında Taraki, Afganistan Demokratik Halk Partisini kurdu. Parti, krallığa karşı mücadeleyi öneriyor ve Afganistan'da bilimsel sosyalizmi kuracağını öne sürüyordu. Ancak ilk başkan Taraki'nin geçmişine bakıldığında bu partinin nasıl bir parti olduğu ortaya çıkıyordu

● Taraki 1953'te, "Eğer Kabil'e dönersem idam edileceğim. Amerikalılar benimle ilgilenirse, kurban olmamın bir değeri olacaktır", 1979'da ise Moskova'da "SSCB'nin saygıdeğer Başkanı Brejnev'le görüşmemiz cok verimli oldu" diyordu

Afganistan'ın kısa tarihçesi

● Tarihte en çok istilaya uğrayan ülkelerden birisi

● Emanullah Han, İngilizleri alt ederek 1921 yazında ülkeyi bağımsızlığa kavuşturdu

Çeşitli medeniyetlere açılan büyük yolların kavşağında bulunan Afganistan, tarihte bir çok kez istila edildi. Büyük İskender, Hint - Yunan, Hunlar, İskitler eski istilacılar arasındadır. Geçtiğimiz yüzyılda ise ülke İngiltere ve Rusya'nın işgaline uğradı. Ve 1885'te yapılan bir anlaşmayla ülke etki alanlarına bölündü.

INGILIZLERE BOYUN EĞMEDILER

Ancak Afgan halkı yabancı işgaline boyun eğmedi. Daha 1842'de İngilizler ilk kez bu ülkeyi işgale kalkıştıklarında yenilgiye uğradılar. 1879'da ülkedeki İngiliz misyonu toptan yokedildi.

KURTULUŞ SAVAŞLARI VE INGILTERE GERILIYOR

İngiltere 1907'de, halkın mücadelesinin geçici olarak yenilgiye uğraması ve Rus Çarlarının artık tamamen çekilmesi sonucu, ülkede bir hakimiyet kurdu. Yönetimin başına geçen Habidullah Han, 1919'a kadar İngilizlerle işbirliğini sürdürdü. Birinci Dünya Savaşında İngiltere'nin çeşitli cephelerde savaşması ve 1917'de Rusya'da devrim olması gibi etkenler, Afgan halkının mücadelesini daha da güçlendirdi. Emanullah Han, bu yıllarda, üçüncü Afgan - İngiliz savaşının başına geçti ve zafer kazandı. 1919 Şubatında işbirlikçi Habidullah Han da öldürülünce İngilizler bir anlaşma yapmak zorunda kaldılar. (Rawalpindi Anlaşması, Ağustos 1919). Nihayet İngiltere giderek geriledi, imtiyazlarından vaz geçmek zorunda kaldı ve 1921'de ülke bağımsızlığa kavuştu, Radikal bir reformcu olan Emanullah Han 1926'da krallığını ilan etti.

ZAHIR ŞAH YÖNETIMIN BAŞINA GEÇIYOR

Daha sonra ülke yönetimi el değiştirdi. 1929 Nadir Şah, 1933'te Nadir Şah öldürülünce yerine oğlu Muhammet Zahir Şah ülkenin başına geçtiler. 1930 Anayasasına rağmen, krallık ailesi iktidarı elden bırakmadı.

DAVUT HAN DARBE ILE IŞBAŞINA GELIYOR

1973 Temmuzunda Davut Han, yaptığı bir darbeyle ülkeyi 40 yıl yöneten Zahir Şahı devirdi. Krallığı kaldırarak cumhuriyet ilan etti ve kendisi de devlet başkanı oldu.

Babrak

Amin

Taraki

AFGANİSTAN

Başkent: Kabil.
Nüfusu: 18 milyon (1973 sayımına göre)
Yüzölçümü: 647 bin 497 kilometrekare.
Etnik gruplar: Patan, Tacik, Özbek, Hazarah.
Önemli kentler: Kabil, Herat, Kandahar, Baglan.
Komşuları: Sovyetler Birliği, İran, Pakistan, Çin.
Tarım üretimi: Buğday
Kişi başına düşen milli gelir: 100 Dolar (1974 rakamlarına göre)

Müslüman gerillalar, Rus işgalcilerine karşı Herat'ta Celalabad da şiddetli direnişe başladılar.

Yiğit savaş eri şimdi faşist olmuş

AFGAN DEVRİMİ YENİ BİR AŞAMAYA GİRDİ

GENEL Yayın Yönetmenimiz Oral Çalışlar, 29 Aralık tarihli makalesinde şöyle diyordu:"Türkiye'deki Sovyet beşinci kolu cevap versin. Babrak karmel'in dediğine bakılırsa, gerçek devrim şimdi oluyormuş. 19 ayda yapılan üçüncü darbenin galibi Karmel'in katıksız bir Sovyet uşağı olduğu söyleniyor. O zaman Rus beşinci kolunun onun dediklerini desteklemesi gerekir. Böyle yapacaklarından kimsenin şüphesi olmasın".

Gerçekten de "Politika" gazetesi, bir günlük gecikmeden sonra, sovyet işgalini, "Afgan devrimi yeni bir aşamaya girdi" başlığı ile verdi.

Türkiye'de yayınlanmasına rağmen, Afanistan olaylarını sadece TASS Ajansı ve Moskova radyosundan alıntılar yaparak veren "Politika", 20 Eylül tarihinde "Yiğit savaş eri ve önder" diye tanımladığı Hafizullah Amin'i bugün "Kanlı iktidarın başı ve Amerikan emperyalizminin ajanı" diye suçluyor.

Yine 29 Aralık tarihli gazetemizde, Sovyet beşinci kolunun çıkmazını belirterek, "Bakalım ne yapacaklar'?" diye sormuştuk. Onlar da cevap verdi: "Moskova ne yaparsa biz de onu yapacağız!"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Moskova'nın Hint Okyanusuna ve Ortadoğu'ya iniş yolu üzerinde bulunan Afganistan, özellikle 1970'lerden sonra adım adım Sovyetler'in etkisine girdi. Son olarak 27 Aralık 1979'da Afganistan'ı işgal ederek Babrak Karmel'i işbaşına getiren Kremlin nasıl bir strateji izledi? Yumuşamacılıktan, işbirliğinden ve yakın komşuluk ilişkilerinden sonra Sovyet yanlısı bir avuçluk grup Kabil'de iktidarı nasıl ele geçirdi?

Afganistan, Sovyetler Birliği'nin güney sınırında yer alan bir Üçüncü Dünya ülkesi. . . Rusya ile 2300 kilometrelik bir ortak sınırı var. Ve bu bölgelerde de Müslüman olan Tacik, Özbek ve Türkmenler yaşıyor.

Kremlin hegemonyacı yönetimin eline geçince, Afganistan da topun ağzındaki ülkelerden biri haline geldi.

Uluslararası siyaset uzmanları, Çin - Rus çelişmesi diye adlandırdıkları revizyonist ihaneti tartışırlarken, 1964 yılında Muhammed Nur Taraki adında bir bürokrat 'Afganistan Demokratik Halk Partisini' kurduğunu açıklıyordu. Parti Krallık rejimine karşı mücadeleyi öneriyor ve Afganistan'da bilimsel sosyalizmi kuracağını öne sürüyordu. Ancak ilk Başkan Taraki'nin geçmişine şöyle bir bakıldığında bu partinin ne tür bir parti olduğu ortaya çıkıyordu. "Eğer Kabil'e dönersem" diyordu. Taraki, "İdam edileceğim. Bu nedenle Afgan uyruğundan ayrılarak İngiliz vatandaşı olamak istiyorum. Kardeşlerime ve akrabalarıma işkence yapıyorlar. Eğer Amerikalılar benimle ilgilenir, bana yardım ederlerse, benim kurban olmamın bir değeri olacaktır". 1953 yılında Amerikan New York Times gazetesinde yayınlanan bu demecin sahibi Taraki, Havana dönüşü uğradığı Moskova'da ise şöyle konuşuyordu: "SSCB'nin saygı değer Başkanı Leonjd Brejnev ile görüşmemiz çok verimli oldu. Son derece samimi ve dostça geçen görüşmelerde ele aldığımız bütün konular üzerinde anlaşmaya vardık." (İslamabad'ta yayınlanan Müslim gazetesi, 12 Eylül 1979)

Taraki'nin yaşantısı da, bu kişinin kimliği konusunda bazı bilgiler veriyor 1953'te herşeye rağmen ülkeye dönüyor. Hatta Tekel Dairesine Genel Müdür olarak atanıyor. Daha sonraları da Afganistan'ın Washington'daki Büyükelçiliğinde tercümanlık yapıyor.

İşte Taraki'nin başkanı olduğu bu partinin başkan yardımcısı da 27 Aralık darbesinin galibi Babrak Karmel. Ancak Taraki - Babrak birliği 1966'ya kadar sürüyor. Aynı parti içindeki 'Halk' ve 'Parçam' adlı fraksiyonların doğuşu da aynı tarihe rastlar. Parti içinde Moskova'ya daha fazla yaranma ve kişisel hırslardan doğan bu rekabet 1977 yılında Rusya'nın Kabil'deki Büyükelçisi Puzanov tarafından sona erdiliyor. Taraki ve Babrak'ın imzalarını taşıyan ortak bildiri aynen şunları belirtiyordu: "Kardeş partiler, özellikle Sovyetler Birliği Komünist Partisi aynı amaca sahip olan iki partinin varlığını benimsemiyor"

Davut Han'ın darbesi

Afganistan Demokratik Halk Partisinin kurulduğundan bu yana en fazla önem verdiği konu da krallık rejiminin baskıları oldu. Gerek Nadir Han, gerekse Zahir Şah dönemindeki iktidarlar bütün özgürlükleri kısıtlayarak halkın üzerinde koyu bir baskı rejimi kurdular. Kuşkusuz bu durum da halkı yabancı müdahalelere karşı zayıf düşürüyordu.

Halkın krallık rejimine karşı duyduğu tepkiyi Zahir Şahın yeğeni Muhammed Davut Han da kullanarak 1973 yılında bir darbe yaptı.

Darbe halkın üzerindeki baskılara belirli ölçüde son verdi. Ancak Taraki bu başarıyı üstlendi ve yeni dönemde Sovyetler'e işgala zeminini hazırlamak için elinden geleni yaptı.

DEVAM EDECEK

Rusya'ya karşı yatıştırmacılığı savunan Davut Han, 1977 Nisan'ında Moskova'nın Vnukova havaalanında Podgorni ile birlikte. Davut'un bu siyaseti bugünkü Rus işgalinin temellerini attı.

Afganistan kuyusu

halkların dünyası
Çiğdem Kömürcüoğlu

Çekirge sürüleri bir tarlanın başına üşüştü mü o tarlada ne bet kalır ne bereket. Ya bir ülkenin başına iki ayaklı çekirge sürüleri çökerse?

Ne olacağını görmek için Afganistan'a bakmak lazım. Kabil sokaklarında Rus askerleri devriye geziyor. Kabil Radyosu Rus birliklerinin denetimine girmiş. 1979 yılı sona ererken ülkenin tepesine bir Babrak Karmel oturtulmuş. Rusya'nın Afganistan'a yeni yıl hediyesi. Cikletten değil, kuş misali havadan indirilen Rus zırhlılarından çıktı.

Afganistan dünya hakimiyeti ve yayılma peşinde koşan Sovyetler Birliği'nin en ağır sillesini yiyen ülkelerden biridir. Davud Han'dan bu yana ülkeyi hallaç pamuğu gibi attılar. Sonunda Rusya maskeyi, örtüyü bir yana atıp ülkeyi işgal etti. Afganistan'da yaşananlar Rusya'nın gözünü diktiği ve teslimiyetçiliğin ağır bastığı bir ülkenin adım adım başına gelenlerin hikayesidir.

Bunun yanısıra Afganistan'a havadan indirilen zırhlılar, 1980 yılında Sovyetler Birliği'nin daha da saldırganlaşacağını, daha gözü kara maceralara atılacağını gösteren çok önemli bir işarettir.

Çünkü Sovyetler Birliği son aylarda uygulamaya çalıştığı sopa ve bir kaşık bal siyasetinden beklediği sonucu alamadı. Kremlin yönetimi yaz aylarından bu yana önüne esas olarak iki hedef koymuştu. Birincisi SALT-2 anlaşmasının ABD parlamentosunda onaylanmasını sağlamak. İkincisi Avrupa ülkelerinin orta menzilli taktik füzeleri topraklarına kabul etmelerini önlemek.

Moskova, yeni bir taarruza girişmeden önce, teslimiyetçiliği şiddetlendirecek ve bugüne kadar askeri ve siyasi saldırganlıkla kazandığı mevzilerin kabul edilmesi anlamına gelen bu hedeflerin gerçekleşmesine önem veriyordu. Bu nedenle bir süre taarruzu yavaşlattı ve eski püskü bir iki tankı geri çekmek gibi "barış" manevralarına girişti.

Ne var ki Avrupa'da teslimiyetçi eğilimlere rağmen Sovyet tehdidinden duyulan kuşku ağır bastı. Batılı ülkeler Sovyet SS-20 füzelerine karşı topraklarına orta menzilli nükleer füzeler yerleştirmeyi kabul ettiler. SALT-2 Anlaşması ise gerek senatoda, gerek komisyonda, gerekse ABD kamuoyunda kuşkuyla karşılandı.

Sovyetler Birliği dünyanın kalbinin attığı Ortadoğuda da geçtiğimiz yıl insiyatifi kaybetti. Sedat'ın İsrail'le barış görüşmelerine oturması, özellikle FKÖ ile Batı arasındaki yakınlaşma, Filistin sorunun çözümü için şimdilik çok zayıf da olsa değişik alternatifler ortaya çıkardı. FKÖ ile ABD arasında gelecekte bir diyalogun başlaması ihtimalini doğurdu.

Öte yandan Sovyetler Birliği eski müttefikleri Suriye ve Irak'ı da artık eskisi gibi denetleyemiyor. Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın sonbaharda Moskova'ya yaptığı ziyaret sırasında Brejnev - Esad ilişkilerinin limonileştiği ortaya çıktı. İlerdeki günlerde Kremlin'in Esad'ı devirmek için bazı tertiplere kalkışması öyle gözden çok uzak tutulması gereken bir ihtimal değildir.

Sovyetler Birliği İran'da hüküm süren kargaşalığa ve iktidar boşluğuna rağmen İran da da henüz fazla bir mevzi kazanamamıştır. En azından Homeyni'nin Şaha karşı yürütülen mücadelerin önderliğine hakim olması Moskova'nın bu mücadeleyi kendi güdümüne sokmasını ve daha ileri adımlar atmasını önlemiştir.

Önemli bir nokta da Sovyet ekonomisinin durumudur. Sovyetler'in hem tarım hem de sanayi üretimi büyük bir düşüş göstermiştir. Zaten rakibi ABD'ye göre çok geri bir teknik ve üretim düzeyine sahip olan Sovyetler Birliği için bu durum büyük sorun yaratmaktadır.

* * *

Sovyetler Birliği Afganistan'a yaptığı kanlı müdahale ile fazla bekleyecek vakti olmadığını kendisi göstermiştir. Ne var ki Afganistan'ın işgali, Çekoslovakya'nın işgalinden çok daha sert bir tepkiye yol açmıştır. Bu son on yıldır, özellikle 1975 yılından bu yana Kremlin yönetiminin adım adım giriştiği saldırıların doğurduğu uyanışın sonucudur.

Artık Sovyetler'in güneye inme, sıcak denizleri denetleme, Avrupa'yı ele geçirerek dünyaya hakim olma planı pek çok insanın gözüne, uzak bir hayal değil, katı bir gerçek olarak görünmektedir. Afganistan'ın işgali bu yönde büyük bir sıçrama oluşturmuştur. Dünyanın lanetlediği işgalin en büyük yararı bu olmuştur.